

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976.

19 MARS 1976

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la Confédération suisse, et du Protocole final, signé à Berne le 24 septembre 1975.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation une Convention de sécurité sociale entre la Belgique et la Suisse. Cette Convention est destinée à remplacer celle qui a été signée le 17 juin 1952 et qui était limitée aux prestations à long terme en cas de vieillesse, de décès, d'accident du travail ou de maladie professionnelle.

Depuis la signature de la Convention de 1952, des développements importants sont intervenus dans la législation des deux pays; ils ont permis d'étendre le champ d'application de la Convention aux prestations de l'assurance maladie-invalidité et aux prestations familiales et d'y inclure les travailleurs indépendants.

En l'absence de courants migratoires importants entre la Belgique et la Suisse, la présente Convention, tout comme celle de 1952, doit être considérée plutôt comme un traité d'amitié que comme une Convention inspirée par des motifs socio-économiques.

* * *

Les Titres I et II de la Convention contiennent les définitions et dispositions générales.

Le champ d'application de la Convention englobe les législations relatives à toutes les branches de la sécurité sociale, régimes des travailleurs salariés et des travailleurs

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976.

19 MAART 1976

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Zwitserse Bondsstaat, en van het Slotprotocol, ondertekend te Bern op 24 september 1975.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Regering heeft de eer U een Verdrag inzake sociale zekerheid, afgesloten tussen België en Zwitserland, ter goedkeuring voor te leggen. Dit Verdrag is bestemd om in de plaats te treden van het Verdrag dat op 17 juni 1952 werd ondertekend en dat beperkt was tot langlopende prestaties ingeval van ouderdom, overlijden, arbeidsongevallen of beroepsziekten.

Sedert de ondertekening van het Verdrag van 1952 ondergingen de wetgevingen van beide landen ingrijpende wijzigingen; zulks liet toe het toepassingsgebied van het Verdrag te verruimen tot de prestaties van de ziekte- en invaliditeitsverzekering en de familiale prestaties alsmede het toepasselijk te maken op de zelfstandigen.

Daar tussen België en Zwitserland geen belangrijke migraties plaats hebben, dient dit Verdrag evenals dit van 1952 eerder te worden beschouwd als een vriendschapsverdrag dan als een verdrag waaraan socio-economische beweegredenen ten grondslag liggen.

* * *

Titels I en II van het Verdrag bevatten de definities en de algemene bepalingen.

Het toepassingsgebied van het Verdrag omvat de wetgevingen betreffende alle sociale-zekerheidstakken, zowel de regelingen der werknemers als deze van de zelfstandigen,

indépendants, à l'exclusion des allocations de chômage et des allocations funéraires. Il y a lieu de souligner qu'elle vise la législation relative au revenu garanti aux personnes âgées.

Pour toutes ces législations, la Convention consacre le principe de l'égalité de traitement : les ressortissants suisses occupés en Belgique bénéficient des mêmes avantages que les ressortissants belges. Ceci vaut également, mutatis mutandis, pour les ressortissants belges occupés en Suisse.

La Convention ne s'appliquera aux marins de la marine marchande qu'après la conclusion d'un arrangement entre les deux pays.

Le Titre III de la Convention contient les dispositions déterminant la législation applicable.

La législation applicable est celle du pays où l'intéressé exerce son activité professionnelle. Une disposition particulière règle le cas de l'exercice simultané de deux ou plusieurs activités professionnelles sur le territoire de l'un et de l'autre Etat.

Cette règle générale comporte trois exceptions importantes en faveur des travailleurs salariés :

— les travailleurs détachés temporairement par leur employeur dans l'autre pays restent assujettis à la législation du pays où ils sont occupés habituellement, dans la mesure où la durée du détachement n'excède pas douze mois;

— le personnel des entreprises de transport reste toujours soumis à la législation du pays où l'entreprise qui les occupe a établi son siège. Cette règle ne s'applique cependant pas au personnel occupé par une succursale ou une représentation permanente d'une entreprise de transports aériens sur le territoire de l'autre Etat;

— les travailleurs d'un service administratif officiel détaché par et pour le compte de l'un des deux pays restent soumis à la législation en vigueur dans le pays où ils sont détachés.

Les agents diplomatiques et consulaires sont dispensés de l'application de la législation sur la sécurité sociale de l'Etat accréditaire. Les travailleurs occupés dans les postes diplomatiques et consulaires sont soumis à la législation de l'Etat accréditant s'ils en possèdent la nationalité. Si toutefois, ils ont été engagés sur le territoire de l'Etat accréditaire, ils peuvent opter entre la législation de leur pays d'origine et celle du lieu de leur travail.

Le Titre IV de la Convention contient des dispositions particulières pour chaque branche de la sécurité sociale.

Le chapitre 1er de ce titre traite de l'assurance maladie-maternité.

Ce chapitre se limite à prévoir certaines règles facilitant le passage de l'assurance maladie belge à l'assurance maladie suisse et vice versa.

Le chapitre 2 traite de l'invalidité générale, c'est-à-dire de l'invalidité qui ne résulte ni d'un accident du travail ni d'une maladie professionnelle.

met uitzondering van de werkloosheidsuitkeringen en de uitkering voor begrafeniskosten doch met inbegrip van de wetgeving betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Voor al deze wetgevingen stelt het Verdrag het beginsel van de gelijkheid van behandeling voorop : de Zwitserse onderdanen die in België zijn tewerkgesteld, hebben dezelfde rechten op de voordelen als de Belgische onderdanen. Dit is, mutatis mutandis, eveneens het geval voor de Belgische onderdanen die in Zwitserland zijn tewerkgesteld.

Het Verdrag zal slechts van toepassing zijn op de zeevlieden ter koopvaardij nadat tussen beide landen een schikking zal zijn getroffen.

Titel III van het Verdrag bevat bepalingen tot vaststelling van de toepasselijke wetgeving.

De toepasselijke wetgeving is die van het werkland van de betrokkene. Een bijzondere bepaling regelt het geval van de gelijktijdige uitoefening van twee of meer beroepsactiviteiten op het grondgebied van de ene en van de andere Staat.

Op deze algemene regel zijn drie belangrijke uitzonderingen voorzien wat de werknemers betreft :

— de werknemers die door hun werkgever tijdelijk naar het andere land worden gedetacheerd, blijven onderworpen aan de wetgeving van het land waar zij gewoonlijk werkzaam zijn, voor zover deze detachering niet langer duurt dan twaalf maanden;

— het reizend personeel van de vervoerondernemingen blijft steeds onderworpen aan de wetgeving van het land waar de onderneming die hen tewerkstelt haar zetel heeft. Deze regel vindt evenwel geen toepassing op het personeel tewerkgesteld door een bijhuis of een permanente vertegenwoordiger van een onderneming voor luchtvervoer, tewerkgesteld op het grondgebied van de andere Staat;

— de werknemers van een officiële administratieve dienst, die door en voor de rekening van één van beide landen worden gedetacheerd, blijven onderworpen aan de wetgeving die van kracht is in het land waarheen zij zijn gedetacheerd.

De diplomatieke en consulaire agenten vallen niet onder de toepassing van de sociale-zekerheidswetgeving van de geaccrediteerde Staat. De werknemers die in diplomatieke en consulaire posten zijn tewerkgesteld, zijn onderworpen aan de wetgeving van de accrediterende Staat, zo zij diens nationaliteit bezitten. Zo zij echter aangeworven zijn op het grondgebied van de geaccrediteerde Staat, kunnen zij kiezen tussen de wetgeving van hun land van herkomst en deze van hun werkland.

Titel IV van het Verdrag bevat bijzondere bepalingen voor elke sociale-zekerheidstak.

Hoofdstuk 1 van deze titel handelt over de prestaties in geval van ziekte en moederschap.

Dit hoofdstuk beperkt zich tot het voorzien van sommige bepalingen die de overgang vergemakkelijken van de Belgische ziekteverzekering naar de Zwitserse ziekteverzekering en vice versa.

Hoofdstuk 2 behandelt de algemene invaliditeit, dit wil zeggen de invaliditeit die noch van een arbeidsongeval noch van een beroepsziekte het gevolg is.

La Convention dispose que les prestations en espèces seront payées conformément aux dispositions de la législation qui est applicable à l'intéressé au moment où est survenue l'incapacité de travail suivie d'invalidité. Pour l'ouverture du droit à ces prestations, il est tenu compte des périodes d'assurance accomplies dans l'un comme dans l'autre pays, sauf pour les mesures de réadaptation de l'assurance-invalidité suisse et pour les rentes extraordinaires de l'assurance invalidité suisse.

Les règles qui régissent l'attribution des prestations de l'assurance en matière de vieillesse-survie sont fixées au chapitre 3.

Elles peuvent être résumées comme suit :

— les périodes d'assurances accomplies sous les régimes belge et suisse sont totalisées pour l'ouverture du droit aux prestations; pour les pensions des ouvriers mineurs, seules les périodes accomplies dans les mines sont totalisées;

— la pension est calculée, dans chacun des deux pays, au prorata des périodes d'assurances accomplies sous la législation nationale;

— si la totalisation des périodes d'assurance n'est pas nécessaire pour l'ouverture du droit, chaque pays paiera une pension calculée sur la base des seules périodes d'assurance accomplies sous sa propre législation.

Ces dispositions sont complétées par quelques règles particulières pour les ouvriers mineurs.

Le chapitre 4 contient des dispositions communes aux chapitres 2 et 3.

Les prestations en cas d'accident du travail ou de maladie professionnelle font l'objet du chapitre 5.

En vertu des dispositions de ce chapitre sont levées les conditions de résidence qui, dans les législations nationales, sont prévues pour le paiement des rentes.

Des dispositions spéciales sont prévues pour le cas où une maladie professionnelle se serait aggravée après l'octroi d'une indemnisation dans un des pays contractants.

Le chapitre 6 règle l'attribution des prestations familiales.

Les travailleurs suisses occupés en Belgique et dont les enfants sont élevés en Suisse, ont droit aux allocations familiales prévues dans la législation belge.

Les travailleurs belges occupés en Suisse et dont les enfants sont élevés en Belgique ont droit aux allocations familiales prévues par la législation fédérale suisse.

Des dispositions spéciales règlent le droit aux allocations familiales en faveur de titulaires de pension et des orphelins.

Le Titre V de la Convention contient des dispositions diverses.

Les articles 34 à 40 se rapportent à l'entraide administrative entre les autorités et les institutions compétentes.

Tout comme pour d'autres conventions conclues récemment, les juridictions sont associées à l'entraide administrative.

Het Verdrag bepaalt dat de uitkeringen zullen worden betaald overeenkomstig het bepaalde bij de wetgeving die op belanghebbende van toepassing is op het ogenblik dat de arbeidsongeschiktheid die de invaliditeit ten gevolge had zich voordeeld. Voor de ingang van het recht op deze uitkeringen komen de verzekeringstijdvakken in aanmerking welke in het ene en in het andere land werden volbracht, behalve voor de wederaanpassingsmaatregelen van de Zwitserse invaliditeitsverzekering en voor de buitengewone renten van deze verzekering.

De regelen die gelden voor de toekenning van de prestaties van de ouderdoms- en overlevingsverzekering, zijn in hoofdstuk 3 vastgesteld.

Zij kunnen op de navolgende wijze worden samengevat :

— de verzekeringsperioden die in het verband van de Belgische en Zwitserse regelingen werden vervuld, worden voor de ingang van het recht op prestaties samengeteld; voor de pensioenen waarin voor de mijnwerkers voorzien wordt, worden slechts de in de mijnen doorgebrachte perioden samengeteld;

— het pensioen wordt in elk van beide landen berekend naar verhouding van de verzekeringsperioden die in het verband van de nationale wetgeving werden vervuld;

— zo de samentelling van de verzekeringsperioden niet nodig is voor de ingang van het recht, zal elk land een pensioen uitbetalen berekend op basis van de slechts in het verband van de eigen wetgeving vervulde perioden van verzekering.

Deze bepalingen worden met enkele bijzondere bepalingen voor de mijnwerkers aangevuld.

Hoofdstuk 4 bevat gemeenschappelijke bepalingen van de hoofdstukken 2 en 3.

De prestaties in geval van arbeidsongeval of beroepsziekte worden in hoofdstuk 5 behandeld.

Bij de bepalingen van dit hoofdstuk worden de voorwaarden van woonplaats opgeheven, die in de nationale wetgevingen zijn gesteld voor de uitbetaling van de renten.

Er is in bijzondere bepalingen voorzien voor het geval dat een beroepsziekte zou zijn verergerd na het toekennen van een vergoeding in een van de verdragsluitende landen.

In hoofdstuk 6 wordt de toekenning van de gezinsprestaties geregeld.

De Zwitserse werknemers die in België zijn tewerkgesteld en wier kinderen in Zwitserland worden opgevoed, hebben aanspraak op de kinderbijslag, die uit de Belgische wetgeving voortvloeit.

De Belgische werknemers die in Zwitserland zijn tewerkgesteld en wier kinderen in België worden opgevoed, hebben aanspraak op de kinderbijslag die voortvloeit uit de Zwitserse federale wetgeving.

Bijzondere bepalingen regelen het recht op kinderbijslag voor pensioengerechtigden en voor wezen.

Titel V van het Verdrag bevat diverse bepalingen.

De artikelen 34 tot 40 hebben betrekking op het onderling administratief hulpbetoon tussen de autoriteiten en de bevoegde instellingen.

Zoals in andere onlangs afgesloten verdragen worden de rechtscolleges in het administratief hulpbetoon betrokken.

L'article 34 constitue la base légale d'un Arrangement administratif à conclure entre les parties contractantes afin de fixer les mesures nécessaires pour l'application des règles de droit contenues dans la Convention.

Ces mesures seront arrêtées par les autorités administratives compétentes des deux Etats. En Belgique, le Ministre de la Prévoyance sociale et le Ministre des Classes moyennes sont considérés comme autorités administratives compétentes en la matière.

Les dispositions transitoires et finales prévues au Titre VI n'appellent pas de commentaires à l'exception de l'article 49 qui traite des périodes d'assurance accomplies avant la date d'entrée en vigueur de la Convention, des prestations qui se rapportent à un événement antérieur à cette date et des droits à une pension ou rente liquidée avant cette date.

Tel est, Mesdames, Messieurs, l'objet de la Convention que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation.

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre de la Prévoyance sociale,

P. DE PAEPE.

Le Ministre des Classes moyennes,

L. OLIVIER.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, le 17 février 1976, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la Convention de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la Confédération suisse, et du protocole final, signés à Berne le 24 septembre 1975 », a donné le 25 février 1976 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de

Messieurs : J. Masquelin, président,

H. Rousseau, Ch. Huberlant, conseillers d'Etat,

P. De Visscher, F. Rigaux, assesseurs de la section de législation,

Madame : J. Truyens, greffier,

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. Masquelin.

Le rapport a été présenté par M. E. Ronsmans, auditeur.

Le Greffier,

J. TRUYENS.

Le Président,

J. MASQUELIN.

Voorts wordt in artikel 34 de wettelijke basis vastgesteld voor het sluiten van een Administratieve Schikking tussen de Verdragsluitende Partijen met het oog op de vaststelling van de maatregelen welke noodzakelijk zijn voor de toepassing van de in het Verdrag vervatte rechtsregelen.

Deze maatregelen zullen door de bevoegde administratieve autoriteiten in beide Staten worden vastgesteld. Van Belgische zijde worden de Minister van Sociale Voorzorg en de Minister van Middenstand als de terzake bevoegde administratieve autoriteiten beschouwd.

De overgangs- en slotbepalingen van Titel VI vergen geen commentaar, behalve artikel 49 dat handelt over de verzekeringstijdvakken die werden vervuld vóór de datum van het van kracht worden van het Verdrag, over de prestaties die betrekking hebben op een gebeurtenis vóór deze datum en over de rechten op een pensioen of een rente die vóór deze datum werden uitbetaald.

Dit is, Dames en Heren, de inhoud van het Verdrag dat de Regering de eer heeft U ter goedkeuring voor te leggen.

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Sociale Voorzorg,

P. DE PAEPE.

De Minister van Middenstand,

L. OLIVIER.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 17^e februari 1976 door de Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van het verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Zwitserse Bondsstaat, en van het slotprotocol, ondertekend te Bern op 24 september 1975 », heeft de 25^e februari 1976 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit

De heren : J. Masquelin, voorzitter,

H. Rousseau, Ch. Huberlant, staatsraden,

P. De Visscher, F. Rigaux, bijzitters van de afdeling wetgeving,

Mevrouw : J. Truyens, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. Masquelin.

Het verslag werd uitgebracht door de heer E. Ronsmans, auditeur.

De Griffier,

J. TRUYENS.

De Voorzitter,

J. MASQUELIN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, de Notre Ministre de la Prévoyance sociale et de Notre Ministre des Classes moyennes,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, Notre Ministre de la Prévoyance sociale et Notre Ministre des Classes moyennes sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la Confédération suisse, et le Protocole final, signés à Berne le 24 septembre 1975, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 17 mars 1976.

BAUDOUIN,

PAR LE ROI :

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre de la Prévoyance sociale,

P. DE PAEPE.

Le Ministre des Classes moyennes,

L. OLIVIER.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking, van Onze Minister van Sociale Voorzorg en van Onze Minister van Middenstand,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN Wij :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking, Onze Minister van Sociale Voorzorg en Onze Minister van Middenstand zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Zwitserse Bondsstaat, en het Slot-protocol, ondertekend te Bern op 24 september 1975, zullen volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 17 maart 1976.

BOUDEWIJN,

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Sociale Voorzorg,

P. DE PAEPE.

De Minister van Middenstand,

L. OLIVIER.

CONVENTION

de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique
et la Confédération suisse.

Sa Majesté le Roi des Belges

et

le Conseil fédéral suisse,

animés du désir d'adapter les rapports existant entre les deux pays dans le domaine de la sécurité sociale aux développements intervenus dans leurs législations respectives depuis la signature de la convention en matière d'assurances sociales du 17 juin 1952, ont résolu de conclure une convention destinée à remplacer cet instrument et, à cet effet, ont nommé leurs plénipotentiaires, à savoir :

Sa Majesté le Roi des Belges :

le Baron d'Anethan, Chargé d'affaires de Belgique en Suisse, et
Monsieur Placide De Paepe, Ministre de la Prévoyance sociale,

Le Conseil fédéral suisse :

Monsieur le Conseiller fédéral Hans Huerlimann, chef du Département fédéral de l'intérieur, et

Monsieur Cristoforo Motta, Ministre plénipotentiaire et Délégué du Conseil fédéral aux conventions internationales de sécurité sociale, lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

TITRE I.

Définitions et législations.

Article 1er.

Aux fins d'application de la présente Convention :

a) Les termes « territoire d'un Etat contractant » désignent :

— pour la Suisse : le territoire de la Confédération suisse;
— pour la Belgique : le territoire du Royaume de Belgique.

b) Les ressortissants des Etats contractants sont :

— pour la Suisse : les personnes de nationalité suisse;
— pour la Belgique : les personnes de nationalité belge.

c) Par « travailleur », il convient d'entendre les travailleurs salariés ou assimilés ainsi que les travailleurs indépendants tels qu'ils sont définis par les législations de sécurité sociale visées à l'article 2.

d) Par « autorité compétente », il convient d'entendre :

— en ce qui concerne la Suisse : l'Office fédéral des assurances sociales;

— en ce qui concerne la Belgique : le Ministre de la Prévoyance sociale, et pour les obligations imposées en vertu du régime de la sécurité sociale des travailleurs indépendants ainsi que pour les prestations familiales et les prestations en cas de vieillesse et de décès (pensions) prévues par ce régime : le Ministre des Classes moyennes.

Article 2.

1. La présente Convention s'applique :

A. — *En Suisse.*

Aux législations fédérales relatives :

- a) à l'assurance-vieillesse et survivants;
- b) à l'assurance-invalidité;
- c) à l'assurance obligatoire en cas d'accidents professionnels et non professionnels et en cas de maladies professionnelles;
- d) aux allocations familiales aux travailleurs agricoles et aux petits paysans;
- e) à l'assurance-maladie.

(Vertaling).

VERDRAG

betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Zwitserse Bondsstaat.

Zijne Majesteit de Koning der Belgen

en

de Zwitserse Bondsraad,

bezield met het verlangen de betrekkingen die tussen beide landen op het gebied van de sociale zekerheid bestaan aan de evolutie van hun respectieve wetgevingen, sedert de ondertekening van het Verdrag inzake sociale verzekeringen van 17 juni 1952, aan te passen, hebben besloten een Verdrag af te sluiten, bestemd om dit instrument te vervangen, en hebben, te dien einde, hun gevolmachtigden aangesteld, met name :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Baron d'Anethan, Zaakgelastigde van België in Zwitserland, en
De heer Placide De Paepe, Minister van Sociale Voorzorg,

De Zwitserse Bondsraad :

De heer Federaal Adviseur Hans Huerlimann, hoofd van het Federaal Departement van Binnenlandse Zaken, en

De heer Cristoforo Motta, Gevolmachtigd Minister en Afgevaardigde van de Bondsraad bij de internationale verdragen van sociale zekerheid, die, na uitwisseling van hun volmachten, welke in goede en behoorlijke vorm werden bevonden, omtrent navolgende bepalingen zijn overeengekomen :

TITEL I.

Bepalingen en wetgevingen.

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit Verdrag :

a) Duiden de termen « grondgebied van een verdragsluitende Staat » aan :

— voor Zwitserland : het grondgebied van de Zwitserse Bondsstaat;
— voor België : het grondgebied van het Koninkrijk België.

b) Zijn de onderdanen van de verdragsluitende Staten :

— voor Zwitserland : de personen van Zwitserse nationaliteit;
— voor België : de personen van Belgische nationaliteit.

c) Wordt er, onder « persoon die beroepsarbeid verricht » verstaan, de werknemers of gelijkgestelden alsook de zelfstandigen, zoals zij door de sociale-zekerheidswetgevingen beoogd bij artikel 2 gedefinieerd zijn.

d) Wordt er, onder « bevoegde autoriteit » verstaan :

— ten aanzien van Zwitserland : de federale dienst voor sociale verzekeringen;

— ten aanzien van België : de Minister van Sociale Voorzorg, en voor de verplichtingen opgelegd krachtens de sociale-zekerheidsregeling voor de zelfstandigen alsook voor de familiale prestaties en de prestaties in geval van ouderdom en overlijden (pensioenen) waarin deze regeling voorziet : de Minister van Middenstand.

Artikel 2.

1. Dit Verdrag is van toepassing :

A. — *In Zwitserland.*

Op de federale wetgevingen betreffende :

- a) de ouderdoms- en overlevingsverzekering;
- b) de invaliditeitsverzekering;
- c) de verplichte verzekering bij beroepsongevallen en andere ongevallen en bij beroepsziekten;
- d) de kinderbijslag voor de landarbeiders en voor de kleine landbouwers;
- e) de ziekteverzekering.

B. — En Belgique.

Aux législations relatives :

- a) à l'assurance maladie-invalidité : régimes des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants;
 - b) aux pensions de retraite et de survie : régimes des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants;
 - c) à la réparation des dommages résultant des accidents du travail et des maladies professionnelles;
 - d) aux prestations familiales : régimes des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants, à l'exclusion des allocations de naissance.
- A la législation relative au revenu garanti aux personnes âgées.

2. La présente Convention s'appliquera également à tous les actes législatifs ou réglementaires codifiant, modifiant ou complétant les législations énumérées au paragraphe premier du présent article.

Toutefois, elle ne s'appliquera :

- a) aux actes législatifs ou réglementaires couvrant une branche nouvelle de la sécurité sociale que si un arrangement intervient à cet effet entre les Etats contractants;
- b) aux actes législatifs ou réglementaires qui étendront les régimes existants à de nouvelles catégories de bénéficiaires que s'il n'y a pas, à cet égard, opposition de l'Etat qui a modifié sa législation notifiée à l'autre Etat dans un délai de trois mois à dater de la publication officielle desdits actes.

3. Les dispositions de la présente Convention seront appliquées aux marins de la marine marchande après la conclusion d'un arrangement entre les Etats contractants.

TITRE II.

Dispositions générales.

Article 3.

1. Sous les réserves et modalités prévues par la présente Convention et son Protocole final, les ressortissants de l'un des Etats contractants sont soumis aux obligations de la législation de l'autre Etat et admis au bénéfice de cette législation dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet Etat.

2. Sous les mêmes réserves et modalités, les prestations acquises au titre de la législation d'un Etat contractant ne peuvent subir aucune réduction, ni modification, ni suspension, ni suppression, ni confiscation du fait que le bénéficiaire réside sur le territoire de l'autre Etat contractant.

Cependant, la Convention ne s'applique pas aux dispositions légales suisses relatives à l'assurance-vieillesse, survivants et invalidité facultative et aux prestations de secours versées à des ressortissants suisses résidant hors de Suisse.

Article 4.

Lorsque la législation de l'un des Etats contractants prévoit la réduction, la suspension ou la suppression d'une prestation en cas de cumul de cette prestation avec une autre prestation de sécurité sociale, une rémunération ou un revenu professionnel, la prestation acquise en vertu de la législation de l'autre Etat contractant, une rémunération ou un revenu professionnel obtenu sur le territoire de l'autre Etat contractant, est également opposable au bénéficiaire de la prestation.

Toutefois, cette règle n'est pas applicable au cumul de deux prestations de même nature calculées au prorata de la durée des périodes accomplies dans les deux Etats contractants.

Article 5.

1. Les dispositions de la présente Convention sont applicables aux personnes qui sont ou ont été soumises à la législation de l'un des Etats contractants et qui sont des ressortissants de l'un desdits Etat, ainsi qu'aux membres de leur famille, et à leurs survivants.

2. Les dispositions de la présente Convention sont applicables aux survivants des personnes qui ont été soumises à la législation de l'un des deux Etats contractants, sans égard à la nationalité de ces dernières lorsque ces survivants sont des ressortissants de l'un des Etats contractants.

B. — In Belgii.

Op de wetgevingen betreffende :

- a) de ziekte- en invaliditeitsverzekering : de werknemersregeling en de regeling voor de zelfstandigen;
- b) de rust- en overlevingspensioenen : de werknemersregeling en de regeling voor de zelfstandigen;
- c) de schadeloosstelling voor de arbeidsongevallen en voor beroepsziekten;
- d) de familiale prestaties : werknemersregeling en regeling voor de zelfstandigen, ter uitsluiting van het kraamgeld.

Op de wetgeving betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

2. Dit Verdrag zal eveneens van toepassing zijn op alle wetgevende of reglementaire akten tot codificatie, wijziging of aanvulling van de wetgevingen vermeld in paragraaf 1 van dit artikel.

Het zal, nochtans, enkel van toepassing zijn :

- a) op de wetgevende of reglementaire akten betreffende een nieuwe tak van de sociale zekerheid, wanneer een schikking op dit gebied tussen de verdragsluitende Staten tot stand komt;
- b) op de wetgevende of reglementaire akten tot verruiming van de bestaande regelingen tot nieuwe categorieën van gerechtigden, wanneer er, in dit opzicht, geen verzet wordt aangetekend door de Staat die zijn wetgeving, zoals deze aan de andere Staat werd genotificeerd, gewijzigd heeft, binnen een termijn van drie maanden te rekenen van de officiële publicatie van deze akten.

3. De bepalingen van dit Verdrag zullen op de zeelieden ter koopvaardij worden toegepast na de afsluiting van een schikking tussen de verdragsluitende Staten.

TITEL II.

Algemene bepalingen.

Artikel 3.

1. Mits inachtneming van het voorbehoud en de nadere regelen bepaald bij dit Verdrag en bij zijn Slotprotocol, zijn de onderdanen van één van de verdragsluitende Staten onderworpen aan de verplichtingen van de wetgeving van de andere Staat en zijn zij gerechtigd op het voordeel van deze wetgeving in dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die Staat.

2. Mits inachtneming van hetzelfde voorbehoud en dezelfde nadere regelen, mogen de prestaties, verkregen in hoofde van de wetgeving van een verdragsluitende Staat, geen enkele vermindering, noch wijziging, noch schorsing, noch afschaffing, noch in beslagname ondergaan, ingevolge het feit dat de gerechtigde op het grondgebied van de andere verdragsluitende Staat verblijft.

Het Verdrag is nochtans, niet van toepassing op de Zwitserse wetsbepalingen betreffende de vrijwillige ouderdoms-, overlevings- en invaliditeitsverzekering en op de bijstandsprestaties gestort aan Zwitserse onderdanen die buiten Zwitserland wonen.

Artikel 4.

Wanneer de wetgeving van één van de verdragsluitende Staten voorziet in de vermindering, de schorsing of de afschaffing van een prestatie in geval van cumulatie van deze prestatie met een andere socialezekerheidsprestatie, met een bezoldiging of met een beroepsinkomen, dan zal de prestatie, die verkregen werd krachtens de wetgeving van de andere verdragsluitende Staat, een bezoldiging of een beroepsinkomen verkregen op het grondgebied van de andere verdragsluitende Staat, eveneens een beletsel zijn voor de gerechtigde op de prestatie.

Deze regel is nochtans niet van toepassing op de cumulatie van twee gelijkaardige prestaties, berekend naar rata van de duur van de periodes die in beide verdragsluitende Staten werden volbracht.

Artikel 5.

1. Het bepaalde bij dit Verdrag is van toepassing op de personen die onderworpen zijn of geweest zijn aan de wetgeving van één van de verdragsluitende Staten en die onderdanen zijn van één van genoemde Staten, alsook op de leden van hun gezin en op hun nagelaten betrekkingen.

2. Het bepaalde bij dit Verdrag is van toepassing op de nagelaten betrekkingen van de personen die onderworpen geweest zijn aan de wetgeving van één van beide verdragsluitende Staten, ongeacht de nationaliteit van laatstgenoemden wanneer deze nagelaten betrekkingen onderdanen zijn van één van de verdragsluitende Staten.

TITRE III.

Législation applicable.

Article 6.

1. Sous réserve des dispositions du présent titre, les travailleurs salariés, exerçant leur activité professionnelle sur le territoire de l'un des Etats, sont soumis à la législation de cet Etat, même s'ils résident sur le territoire de l'autre Etat ou si leur employeur ou le siège de l'entreprise qui les occupe se trouve sur le territoire de ce dernier Etat.

2. Sous les mêmes réserves, les travailleurs indépendants qui exercent leur activité professionnelle sur le territoire de l'un des Etats sont soumis à la législation de cet Etat, même s'ils résident sur le territoire de l'autre.

3. En cas d'exercice simultané de deux ou plusieurs activités professionnelles, salariées ou non salariées, sur le territoire de l'un et de l'autre Etat, chacune de ces activités est régie par la législation de l'Etat sur le territoire duquel elle est exercée.

Pour l'application de la législation de l'un des Etats, il peut être tenu compte de l'activité exercée sur le territoire de l'autre, les cotisations ne pouvant toutefois être calculées par chaque Etat que sur le revenu réalisé sur son territoire.

Article 7.

Le principe énoncé à l'article 6, paragraphe premier, souffre les exceptions suivantes :

a) les travailleurs salariés occupés dans l'Etat autre que celui de leur résidence habituelle par une entreprise ayant dans l'Etat de cette résidence un établissement dont les intéressés relèvent normalement demeurent soumis à la législation en vigueur dans l'Etat de leur lieu de travail habituel pour autant que leur occupation sur le territoire de l'autre Etat ne se prolonge pas au-delà de douze mois; si pour des motifs imprévisibles, cette occupation se prolonge au-delà de douze mois, la législation en vigueur dans l'Etat du lieu de travail habituel continue à être appliquée à la condition que les autorités compétentes de l'Etat du lieu de travail occasionnel aient donné leur accord avant la fin de la première période de douze mois;

b) les travailleurs salariés des entreprises de transports de l'un des Etats occupés sur le territoire de l'autre Etat, soit passagèrement, soit comme personnel ambulant, sont soumis à la législation de l'Etat sur le territoire duquel l'entreprise a son siège;

c) les travailleurs salariés des entreprises de transports aériens ayant leur siège sur le territoire de l'un des Etats, qui sont détachés sur le territoire de l'autre Etat, sont soumis à la législation de l'Etat sur le territoire duquel l'entreprise a son siège. Cependant, lorsque l'entreprise a, sur le territoire de l'autre Etat, une succursale ou une représentation permanente, les travailleurs que celle-ci occupe sont soumis à la législation de l'Etat sur le territoire duquel elle se trouve, à l'exception de ceux qui y sont envoyés à titre non permanent;

d) les travailleurs occupés par un service administratif officiel et détachés de l'un des Etats dans l'autre restent soumis à la législation de l'Etat qui les a détachés.

Article 8.

1. Les agents diplomatiques des deux Etats et les fonctionnaires belges appartenant au cadre des chancelleries sont dispensés de l'application de la législation sur la sécurité sociale de l'Etat accréditaire en ce qui concerne les services qu'ils rendent à l'Etat accréditant, sous réserve toutefois du paragraphe 3 ci-après.

2. Par dérogation à l'article 6, paragraphe premier, les membres du personnel administratif et technique de la mission, les membres du personnel de service de la mission, ainsi que les domestiques privés qui sont au service exclusif des personnes visées au présent paragraphe et au paragraphe premier, sont soumis à la législation de l'Etat accréditant s'ils en possèdent la nationalité.

Toutefois, s'ils sont engagés sur le territoire de l'Etat accréditaire, ils sont assurés selon la législation de cet Etat, à moins qu'ils n'optent pour l'application de la législation de l'Etat accréditant, dans un délai de trois mois suivant le début de leur emploi ou l'entrée en vigueur de la présente Convention.

TITEL III.

Toe te passen wetgeving.

Artikel 6.

1. Onder voorbehoud van het bepaalde bij deze titel, zijn de werknemers, die hun beroepsactiviteit op het grondgebied van één van de Staten uitoefenen, onderworpen aan de wetgeving van die Staat, zelfs wanneer zij op het grondgebied van de andere Staat wonen of wanneer hun werkgever of de zetel van de onderneming die hen tewerkstelt, op het grondgebied van laatstgenoemde Staat gevestigd is.

2. Onder hetzelfde voorbehoud, zijn de zelfstandigen die hun beroepsactiviteit op het grondgebied van één van de Staten uitoefenen, onderworpen aan de wetgeving van die Staat, zelfs wanneer zij op het grondgebied van de andere Staat verblijven.

3. In geval van gelijktijdige uitoefening van twee of meer, al dan niet loontrekkende beroepsactiviteiten op het grondgebied van de ene en de andere Staat, wordt ieder van die activiteiten beheerst door de wetgeving van de Staat op wiens grondgebied zij wordt uitgeoefend.

Voor de toepassing van de wetgeving van één van de Staten, mag de activiteit uitgeoefend op het grondgebied van de andere Staat in aanmerking worden genomen; de bijdragen mogen nochtans enkel door iedere Staat op het inkomen, gerealiseerd op zijn grondgebied, worden berekend.

Artikel 7.

Op het principe, bevat in artikel 6, paragraaf 1, zijn de navolgende uitzonderingen van toepassing :

a) de werknemers, die in een andere Staat dan die van hun gewoonlijke woonplaats zijn tewerkgesteld door een onderneming die in de Staat van die woonplaats een inrichting heeft onder dewelke de betrokkenen normaal ressorteren, zijn verder onderworpen aan de wetgeving die van kracht is in de Staat van hun gewone arbeidsplaats, voor zover hun tewerkstelling op het grondgebied van de andere Staat niet tot meer dan twaalf maanden wordt verlengd; indien deze tewerkstelling, om onvoorziene redenen, tot meer dan twaalf maanden wordt verlengd, wordt de wetgeving die van kracht is in de Staat van de gewoonlijke arbeidsplaats verder toegepast, op voorwaarde dat de bevoegde autoriteiten van de Staat van de toevallige arbeidsplaats vóór het einde van de eerste periode van twaalf maanden hiermede hun instemming hebben betuigd;

b) de werknemers van de vervoerondernemingen van één van de Staten, die op het grondgebied van de andere Staat, hetzij tijdelijk, hetzij als reizend personeel, worden tewerkgesteld, zijn onderworpen aan de wetgeving van de Staat op wiens grondgebied de onderneming haar zetel heeft;

c) de werknemers van de ondernemingen voor luchtvervoer wier exploitatiezetel op het grondgebied van één van de Staten is gevestigd en die naar het grondgebied van de andere Staat zijn gedetacheerd, zijn onderworpen aan de wetgeving van de Staat op wiens grondgebied de onderneming haar zetel heeft. Wanneer de onderneming, nochtans, op het grondgebied van de andere Staat, een bijhuis of een permanente vertegenwoordiging heeft, zijn de werknemers die het tewerkstelt, onderworpen aan de wetgeving van de Staat op wiens grondgebied het gevestigd is, ter uitsluiting van die welke er voor een niet vaste tijd zijn gezonden;

d) de werknemers, die door een officiële administratieve dienst zijn tewerkgesteld en die van één van de Staten naar een andere Staat zijn gedetacheerd, zijn onderworpen aan de wetgeving van de Staat die hen heeft gedetacheerd.

Artikel 8.

1. Het personeel van de diplomatieke posten van beide Staten en de Belgische ambtenaren die tot het kader van de kanselarijen behoren, zijn van de toepassing van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid van de geaccrediteerde Staat vrijgesteld ten aanzien van de diensten die zij aan de accrediterende Staat verlenen, onder voorbehoud nochtans van paragraaf 3, hierna.

2. Bij afwijking op artikel 6, paragraaf 1, zijn de leden van het administratief en van het technisch personeel van de zending, de leden van het dienstpersoneel van de zending, alsook de particuliere dienstboden, die uitsluitend in dienst zijn van de personen vermeld in deze paragraaf en in paragraaf 1, onderworpen aan de wetgeving van de accrediterende Staat, wanneer zij diens nationaliteit bezitten.

Wanneer zij nochtans op het grondgebied van de geaccrediteerde Staat worden aangeworven, zijn zij overeenkomstig de wetgeving van die Staat verzekerd, tenzij zij kiezen voor de toepassing van de wetgeving van de accrediterende Staat, binnen een termijn van drie maanden na het begin van hun tewerkstelling of na het van kracht worden van dit Verdrag.

3. Les personnes visées aux paragraphes 1 et 2 doivent se conformer, en ce qui concerne les personnes qui sont à leur service, aux obligations que la législation de l'Etat accréditaire ou accréditant, selon le cas, impose en règle générale aux employeurs.

4. Les paragraphes 1 à 3 du présent article sont applicables par analogie aux membres des postes consulaires ainsi qu'aux membres du personnel privé qui se trouvent exclusivement à leur service.

5. Les paragraphes 1 à 4 ne sont pas applicables aux membres honoraires des postes consulaires.

Article 9.

Les autorités compétentes des deux Etats contractants peuvent, dans des cas particuliers et compte tenu des besoins sociaux des intéressés, prévoir d'un commun accord, pour certaines personnes ou certains groupes de personnes, des dérogations aux dispositions des articles 6 à 8.

TITRE IV.

Dispositions particulières concernant les prestations.

CHAPITRE PREMIER.

Assurance maladie-maternité.

A. — Application de la législation suisse.

Article 10.

L'accès à l'assurance-maladie suisse est facilité de la manière suivante :

a) lorsqu'un ressortissant de l'un des Etats contractants transfère sa résidence de Belgique en Suisse et sort de l'assurance maladie belge, il doit être admis indépendamment de son âge par l'une des caisses-maladie suisses reconnues désignées par l'autorité compétente suisse et il peut s'assurer tant pour une indemnité journalière que pour les soins médicaux et pharmaceutiques, à condition :

- qu'il remplisse les autres prescriptions statutaires d'admission;
- qu'il ait acquis la qualité d'assuré social en Belgique;

— qu'il demande son admission dans une caisse suisse dans les trois mois à compter de la cessation de son affiliation en Belgique, et

— qu'il ne change pas de résidence uniquement aux fins de suivre un traitement médical ou curatif;

b) les membres de la famille d'un ressortissant de l'un des Etats contractants ayant la qualité d'ayant droit de l'assuré au sens de la législation belge bénéficient du même droit à l'admission dans une caisse-maladie reconnue, pour les soins médicaux et pharmaceutiques, lorsqu'ils satisfont aux conditions énoncées ci-dessus, la qualité d'ayant droit étant assimilée à l'affiliation;

c) les périodes d'assurance accomplies dans l'assurance-maladie belge sont prises en considération pour l'ouverture du droit aux prestations à la condition toutefois, en ce qui concerne les prestations de maternité, que l'assurée ait été affiliée depuis trois mois à la caisse-maladie suisse.

B. — Application de la législation belge.

Article 11.

Pour l'ouverture du droit aux prestations du régime belge de l'assurance maladie obligatoire, il est tenu compte dans la mesure nécessaire, sous réserve que la totalisation des périodes se fasse sans superposition, des périodes d'assurance à une caisse-maladie suisse reconnue :

— pour l'admission de l'assuré au bénéfice des prestations en nature et en espèces si l'assurance en Suisse portait sur les soins médicaux et pharmaceutiques et sur les indemnités journalières;

— pour l'admission au bénéfice des seules prestations en nature si l'assurance en Suisse portait sur les seuls soins médicaux et pharmaceutiques.

3. De personen vermeld bij de paragrafen 1 en 2 moeten zich, ten aanzien van de personen in hun dienst, gedragen conform de verplichtingen, die de accrediterende of geaccrediteerde Staat, naargelang van het geval, gewoonlijk aan de werkgevers oplegt.

4. De paragrafen 1 tot 3 van dit artikel zijn, bij analogie, van toepassing op de leden van de consulaire posten, alsook op de leden van het particulier personeel die uitsluitend in hun dienst zijn.

5. De paragrafen 1 tot 4 zijn niet van toepassing op de ereleden van de consulaire posten.

Artikel 9.

De bevoegde autoriteiten van de beide verdragsluitende Staten kunnen, in bijzondere gevallen, en rekening gehouden met de sociale behoeften van de betrokkenen, in gemeen overleg, voor sommige personen of voor bepaalde groepen van personen, afwijkingen op het bepaalde bij de artikelen 6 tot 8 vastleggen.

TITEL IV.

Bijzondere bepalingen betreffende de prestaties.

HOOFDSTUK I.

Ziekte- en moederschapsverzekering.

A. — Toepassing van de Zwitserse wetgeving.

Artikel 10.

De toegang tot de Zwitserse ziekteverzekering wordt op de navolgende manier vergemakkelijkt :

a) wanneer de onderdaan van één van de verdragsluitende Staten zijn verblijfplaats van België naar Zwitserland overbrengt en uit de Belgische ziekteverzekering treedt, moet hij, ongeacht zijn leeftijd, door één van de erkende Zwitserse ziekenfondsen, aangeduid door de bevoegde Zwitserse autoriteit, worden toegelaten en kan hij zich zowel voor een dagvergoeding als voor de geneeskundige en farmaceutische verzorging verzekeren, op voorwaarde :

- dat hij aan de overige statutaire toelatingsvoorschriften voldoet;
- dat hij de hoedanigheid van sociaal verzekerde in België heeft verkregen;

— dat hij zijn toetreding tot een Zwitsers fonds aanvraagt binnen drie maanden, te rekenen van de stopzetting van zijn aansluiting in België, en

— dat hij niet enkel van woonplaats verandert om een geneeskundige of curatieve behandeling te volgen;

b) de gezinsleden van een onderdaan van één van de verdragsluitende Staten, die de hoedanigheid van rechthebbende van de verzekerde bezitten in de zin van de Belgische wetgeving, hebben aanspraak op hetzelfde toetredingsrecht tot een erkend ziekenfonds voor de geneeskundige en voor de farmaceutische verzorging, wanneer zij aan de bovengenoemde voorwaarden voldoen, omdat de hoedanigheid van rechthebbende met de aansluiting is gelijkgesteld;

c) de verzekeringsperiodes, volbracht in de Belgische ziekteverzekering komen in aanmerking voor het verkrijgen van het recht op de prestaties, op voorwaarde nochtans dat, ten aanzien van de moederschapsprestaties, de verzekerde sedert drie maanden bij het Zwitserse ziekenfonds is aangesloten.

B. — Toepassing van de Belgische wetgeving.

Artikel 11.

Voor het verkrijgen van het recht op de prestaties uit hoofde van de Belgische regeling voor verplichte verzekering, wordt er, in zover zulks nodig is, rekening gehouden, onder voorbehoud dat de periodes worden samengesteld zonder overlapping, met de verzekeringsperiodes bij een erkend Zwitsers ziekenfonds :

— voor de toelating van de verzekerde tot het voordeel van de verstrekkingen en van de uitkeringen, wanneer de verzekering in Zwitserland betrekking had op de geneeskundige en op de farmaceutische verzorging en op de daguitkeringen;

— voor de toelating tot het uitsluitend voordeel van de verstrekkingen, wanneer de verzekering in Zwitserland uitsluitend betrekking had op de geneeskundige en op de farmaceutische verzorging.

CHAPITRE II.

Assurance-invalidité.

A. — Application de la législation suisse.

Article 12.

Pour l'ouverture du droit à une prestation d'invalidité suisse, le ressortissant belge contraint d'abandonner son activité lucrative en Suisse à la suite d'une maladie ou d'un accident, mais dont l'état d'invalidité est constaté dans ce pays, est considéré comme étant assuré au sens de la législation suisse pour une durée d'une année à compter de la date de l'interruption de travail suivie d'invalidité et doit acquitter les cotisations à l'assurance-vieillesse, survivants et invalidité suisse comme s'il avait son domicile en Suisse.

Article 13.

Les épouses et les veuves de nationalité belge qui n'exercent pas d'activité lucrative, ainsi que les enfants mineurs de même nationalité, peuvent prétendre aux mesures de réadaptation de l'assurance-invalidité suisse aussi longtemps qu'ils résident en Suisse si, immédiatement avant le moment où l'invalidité est survenue, ils ont résidé en Suisse de manière ininterrompue pendant une année au moins. Les enfants mineurs ont droit, par ailleurs, à de telles mesures, lorsqu'ils résident en Suisse et y sont nés invalides ou y ont résidé de manière ininterrompue depuis leur naissance.

Article 14.

Les rentes ordinaires pour les assurés dont le degré d'invalidité est inférieur à cinquante pour-cent ne peuvent pas être versées aux ressortissants belges qui quittent définitivement la Suisse.

Article 15.

Pour déterminer les périodes de cotisations qui doivent servir de base au calcul de la rente ordinaire de l'assurance-invalidité suisse due à un ressortissant belge ou suisse, les périodes d'assurance et les périodes assimilées accomplies selon les dispositions légales belges sont prises en compte comme des périodes de cotisations suisses en tant qu'elles ne se superposent pas à ces dernières. Seules les périodes de cotisations suisses et les revenus correspondants sont pris en compte pour déterminer le revenu annuel moyen.

Article 16.

Les ressortissants belges ont droit aux rentes extraordinaires de l'assurance-invalidité suisse aux mêmes conditions que les ressortissants suisses, aussi longtemps qu'ils conservent leur domicile en Suisse et si, immédiatement avant la date à partir de laquelle ils demandent la rente, ils ont résidé en Suisse de manière ininterrompue pendant cinq années entières au moins.

B. — Application de la législation belge.

Article 17.

Pour l'ouverture, le maintien ou le recouvrement du droit aux prestations en espèces servies par un régime d'assurance invalidité belge, il est également tenu compte, sans superposition, dans la mesure où c'est nécessaire, des périodes d'assurance et des périodes assimilées accomplies sous la législation suisse.

C. — Dispositions communes.

Article 18.

1. Les prestations d'invalidité auxquelles un droit est acquis selon les dispositions de la présente Convention sont liquidées conformément à la législation dont relevait l'intéressé au moment où, en ce qui concerne la Belgique, est survenue l'incapacité de travail suivie d'invalidité, et, en ce qui concerne la Suisse, l'invalidité est survenue selon la législation suisse.

2. La charge de la prestation, calculée selon les règles énoncées au paragraphe premier du présent article, est supportée exclusivement par l'institution compétente aux termes de la législation visée audit paragraphe.

HOOFDSTUK II.

Invaliditeitsverzekering.

A. — Toepassing van de Zwitserse wetgeving.

Artikel 12.

Voor het verkrijgen van het recht op een Zwitserse invaliditeitsprestatie wordt de Belgische onderdaan die in Zwitserland zijn winstgevendende beroepsarbeid moet stopzetten ingevolge een ziekte of een ongeval, en wiens invaliditeit in dit land wordt vastgesteld, geacht verzekerd te zijn in de zin van de Zwitserse wetgeving voor de duur van één jaar te rekenen vanaf de datum van de arbeidsonderbreking gevolgd door invaliditeit. Hij moet de bijdragen betalen voor de Zwitserse ouderdoms-, overlevings- en invaliditeitsverzekering alsof hij zijn woonplaats in Zwitserland had.

Artikel 13.

De echtgenoten en weduwen van Belgische nationaliteit die geen winstgevendende beroepsarbeid uitoefenen, alsook de minderjarige kinderen van dezelfde nationaliteit, kunnen aanspraak maken op de weder-aanpassingsmaatregelen van de Zwitserse invaliditeitsverzekering zolang zij in Zwitserland wonen, wanneer zij, dadelijk vóór het ogenblik dat de invaliditeit is ingetreden, gedurende ten minste één jaar ononderbroken in Zwitserland hebben gewoond. De minderjarige kinderen, hebben, overigens op zulke maatregelen recht wanneer zij in Zwitserland wonen en er als invalide zijn geboren of er sedert hun geboorte permanent hebben gewoond.

Artikel 14.

De gewone renten voor de verzekerden wier invaliditeitsgraad lager is dan vijftig procent kunnen niet worden gestort aan de Belgische onderdanen die Zwitserland definitief verlaten.

Artikel 15.

Om de bijdrageperiodes te bepalen, die als grondslag moeten worden aangehouden voor de berekening van de gewone rente van de Zwitserse invaliditeitsverzekering, verschuldigd aan een Belgische of Zwitserse onderdaan, komen de verzekeringsperiodes en de gelijkgestelde periodes, volbracht overeenkomstig de Belgische wetsbepalingen als Zwitserse bijdrageperiodes in aanmerking voor zover zij elkander niet overlappen. Enkel de Zwitserse bijdrageperiodes en de daarmee overeenstemmende inkomens komen in aanmerking om het gemiddelde jaarlijks inkomen te bepalen.

Artikel 16.

De Belgische onderdanen hebben recht op de buitengewone renten van de Zwitserse invaliditeitsverzekering in dezelfde voorwaarden als de Zwitserse onderdanen, zolang zij hun domicilie in Zwitserland behouden en wanneer zij dadelijk vóór de datum waarop zij de rente aanvragen, ten minste gedurende vijf volle jaren ononderbroken in Zwitserland hebben gewoond.

B. — Toepassing van de Belgische wetgeving.

Artikel 17.

Voor het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op uitkeringen, die door de Belgische regeling voor invaliditeitsverzekering worden uitbetaald komen eveneens, zonder overlapping voor zover zulks nodig blijkt, de verzekeringsperiodes en de gelijkgestelde periodes welke onder de Zwitserse wetgeving zijn volbracht in aanmerking.

C. — Gemeenschappelijke bepalingen.

Artikel 18.

1. De invaliditeitsprestaties, voor dewelke een recht wordt verkregen overeenkomstig het bepaalde bij dit Verdrag, worden betaald overeenkomstig de wetgeving onder dewelke de betrokkene ressorteerd op het ogenblik dat, ten aanzien van België, de arbeidsongeschiktheid gevolgd door de invaliditeit en ten aanzien van Zwitserland, de invaliditeit overeenkomstig de Zwitserse wetgeving is ingetreden.

2. De last van de prestatie, berekend overeenkomstig de regelen vermeld in paragraaf 1 van dit artikel, wordt uitsluitend gedragen door de bevoegde instelling overeenkomstig de wetgeving die bij deze paragraaf is beoogd.

Article 19.

La prestation d'invalidité est transformée, le cas échéant, en pension de vieillesse dès que se trouvent remplies les conditions requises par la législation de l'Etat en vertu de laquelle elle a été attribuée.

CHAPITRE III.

Assurance-vieillesse et survivants.

Article 20.

1. a) Pour les travailleurs belges ou suisses qui ont été affiliés successivement ou alternativement dans les deux Etats à un ou plusieurs régimes d'assurance-vieillesse ou d'assurance-décès (pension), les périodes d'assurance accomplies sous ce régime et les périodes reconnues équivalentes à des périodes d'assurance en vertu desdits régimes sont, dans la mesure nécessaire, totalisées, à la condition qu'elles ne se superposent pas, tant en vue de la détermination du droit aux prestations qu'en vue du maintien ou du recouvrement de ce droit.

b) Les périodes à prendre en considération comme équivalentes à des périodes d'assurance sont dans chaque Etat celles considérées comme telles par la législation de cet Etat.

c) Toute période reconnue équivalente à une période d'assurance en vertu, à la fois, de la législation belge et de la législation suisse, est prise en compte, pour la liquidation des prestations, par les institutions de l'Etat où l'intéressé a travaillé en dernier lieu avant la période en cause.

2. a) Lorsque la législation de l'un des deux Etats subordonne l'octroi de certaines prestations à la condition que les périodes d'assurance aient été accomplies dans une profession déterminée, ne sont totalisées, pour l'admission au bénéfice de ces prestations, que les périodes accomplies ou reconnues équivalentes dans la même profession exercée dans l'autre Etat.

b) Lorsque la législation de l'un des deux Etats subordonne l'octroi de certaines prestations à la condition que les périodes d'assurance aient été accomplies dans une profession déterminée et lorsque ces périodes n'ont pu donner droit auxdites prestations, lesdites périodes sont considérées comme valables pour la liquidation des prestations prévues pour les ouvriers ou pour les employés selon le cas.

3. a) Lorsqu'un assuré ne satisfait aux conditions requises par la législation de l'un des deux Etats pour avoir droit aux prestations que, compte tenu de la totalisation prévue aux paragraphes précédents, l'institution compétente de cet Etat calcule le montant théorique de la prestation à laquelle il aurait droit si toutes les périodes totalisées avaient été accomplies exclusivement sous la législation qu'elle applique.

b) Ladite institution fixe ensuite le montant effectif de la prestation qu'elle doit à l'intéressé, sur la base du montant théorique visé à la lettre a) du présent paragraphe, au prorata de la durée des périodes d'assurance accomplies avant la réalisation du risque sous la législation qu'elle applique, par rapport à la durée totale des périodes d'assurance accomplies avant la réalisation du risque sous les législations des deux Etats.

4. Lorsqu'un assuré satisfait aux conditions requises par la législation d'un des deux Etats pour avoir droit aux prestations sans qu'il soit nécessaire de procéder à la totalisation prévue aux paragraphes 1 et 2 du présent article, l'institution compétente de cet Etat calcule le droit à la pension directement et exclusivement en fonction des périodes d'assurance accomplies dans cet Etat.

5. a) Nonobstant les dispositions des paragraphes 1, 2 et 3, si la durée totale des périodes d'assurance accomplies sous la législation d'un des deux Etats n'atteint pas douze mois et si, compte tenu de ces seules périodes, aucun droit aux prestations n'est acquis en vertu des dispositions de cette législation, l'institution de cet Etat n'accorde pas de prestations pour ces périodes.

b) Les périodes visées à la lettre a) du présent paragraphe sont prises en compte par l'institution de l'autre Etat, pour l'application des paragraphes précédents, à l'exception du paragraphe 3, lettre b).

Article 21.

L'octroi aux ouvriers mineurs de la pension de retraite avant l'âge de 55 ans prévu par la législation belge est réservé aux intéressés qui remplissent les conditions exigées par ladite législation compte tenu de leurs services dans les seules mines de charbon belges.

Article 22.

Les dispositions de l'article 20 s'appliquent par analogie pour les pensions aux survivants.

Artikel 19.

De invaliditeitsprestatie wordt, eventueel in een ouderdomspensioen omgezet, zodra is voldaan aan de voorwaarden die zijn bepaald door de wetgeving van de Staat overeenkomstig dewelke zij werd toegekend.

HOOFDSTUK III.

Ouderdoms- en overlevingsverzekering.

Artikel 20.

1. a) Voor de Belgische of Zwitserse personen die beroepsarbeid verrichten en die achtereenvolgens of beurtelings in beide Staten bij één of verschillende regelingen voor ouderdom- of overlijden (pensioen), aangesloten zijn geweest, worden de verzekeringsperiodes, volbracht in deze regeling en de periodes die als gelijkwaardig aan verzekeringsperiodes zijn erkend overeenkomstig de regelingen, voor zover nodig, op voorwaarde dat zij elkander niet overlappen, samengeteld zowel voor de vaststelling van het recht op de prestaties als voor het behoud of het herstel van dit recht.

b) De periodes die in aanmerking komen als gelijkwaardig aan verzekeringsperiodes zijn, in iedere Staat, die welke als dusdanig door de wetgeving van die Staat zijn erkend.

c) Iedere periode die als gelijkwaardig met een verzekeringsperiode wordt erkend tegelijkertijd overeenkomstig de Belgische wetgeving en overeenkomstig de Zwitserse wetgeving komt in aanmerking voor de uitbetaling van de prestaties door de instelling van de Staat in dewelke de belanghebbende vóór de betrokken periode het laatst beroepshalve werkzaam is geweest.

2. a) Wanneer de wetgeving van één van beide Staten de toekenning van sommige prestaties afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de verzekeringsperiodes in een welbepaald beroep zijn volbracht geworden, dan worden voor het verkrijgen van het voordeel van deze prestaties enkel de periodes samengeteld die volbracht of gelijkwaardig erkend zijn in hetzelfde beroep uitgeoefend in de andere Staat.

b) Wanneer de wetgeving van één van beide Staten de toekenning van sommige prestaties afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de verzekeringsperiodes in een welbepaald beroep zijn volbracht geworden en wanneer er geen recht op deze prestaties uit hoofde van deze periodes, is kunnen ontstaan, worden deze periodes als geldig geacht voor de uitbetaling van de prestaties waarin is voorzien ten bate van de arbeiders of van de bedienden, naar gelang van het geval.

3. a) Wanneer een verzekerde slechts aan de voorwaarden vastgesteld door de wetgeving van één van beide Staten om recht te hebben op de prestaties voldoet, rekening gehouden met de samentelling beoogd bij de voorgaande paragrafen, dan berekent de bevoegde instelling van die Staat het theoretisch bedrag van de prestatie op dewelke hij recht zou hebben indien alle samengetelde periodes uitsluitend onder de wetgeving die zij toepast, volbracht zijn geworden.

b) Deze instelling bepaalt vervolgens, het werkelijke bedrag van de prestatie die zij aan de belanghebbende verschuldigd is vast op grond van het theoretisch bedrag beoogd bij a), naar rata van de duur van de verzekeringsperiodes volbracht vooraleer het risico is tot stand gekomen onder de wetgeving die zij toepast, in verhouding tot de gezamenlijke duur van de verzekeringsperiodes volbracht vooraleer het risico onder de wetgevingen van beide Staten tot stand komt.

4. Wanneer een verzekerde voldoet aan de voorwaarden bepaald bij de wetgeving van één van beide Staten om recht te hebben op de prestaties, zonder dat het vereist is over te gaan tot de samentelling beoogd bij de paragrafen 1 en 2 van dit artikel, berekent de bevoegde instelling van die Staat het recht op pensioen rechtstreeks en uitsluitend in functie van de verzekeringsperiodes volbracht in die Staat.

5. a) Wanneer in weerwil van het bepaalde bij de paragrafen 1, 2 en 3, de gezamenlijke duur van de verzekeringsperiodes volbracht onder de wetgeving van één van beide Staten geen twaalf maanden bedraagt en wanneer, uitsluitend rekening gehouden met deze periodes, geen enkel recht op prestaties is verkregen overeenkomstig het bepaalde bij die wetgeving, dan kent de bevoegde instelling van die Staat geen prestaties voor de periodes toe.

b) De periodes beoogd bij a) worden door de instelling van de andere Staat in aanmerking genomen voor de toepassing van de voorgaande paragrafen, behalve paragraaf 3 b).

Artikel 21.

De toekenning, aan de mijnwerkers, vóór de leeftijd van 55 jaar, van het rustpensioen bepaald bij de Belgische wetgeving, is voorbehouden aan de betrokkenen die voldoen aan de voorwaarden bepaald bij deze wetgeving, rekening gehouden met hun uitsluitende diensten in de Belgische steenkolenmijnen.

Artikel 22.

Het bepaalde bij artikel 20 is van overeenkomstige toepassing op de overlevingspensioenen.

Article 23.

1. Lorsque l'assuré ne remplit pas au même moment les conditions exigées par les législations des deux Etats, mais satisfait seulement aux conditions de l'une d'elles, le droit à pension est établi au regard de cette dernière législation compte non tenu de la totalisation des périodes d'assurance ou assimilées accomplies dans les deux Etats.

2. Les périodes pendant lesquelles une pension est servie par l'institution de l'Etat dans lequel les conditions sont remplies en vertu du paragraphe premier du présent article, sont assimilées pour l'ouverture des droits au regard de la législation de l'autre Etat, à des périodes d'assurance du premier Etat.

3. Lorsque les conditions exigées par la législation du second Etat se trouvent remplies, il est procédé à une révision des prestations dues à l'assuré dans les termes de l'article 20.

Article 24.

1. Les ressortissants belges ont droit aux rentes extraordinaires de l'assurance-vieillesse et survivants suisse aux mêmes conditions que les ressortissants suisses, aussi longtemps qu'ils conservent leur domicile en Suisse et si, immédiatement avant la date à partir de laquelle ils demandent la rente, ils ont résidé en Suisse de manière ininterrompue pendant dix années au moins lorsqu'il s'agit d'une rente de vieillesse et pendant cinq années au moins lorsqu'il s'agit d'une rente de survivants ou d'une rente de vieillesse venant se substituer à une rente d'invalidité ou de survivants.

2. Les ressortissants suisses ont droit au revenu garanti aux personnes âgées conformément aux conditions prévues par la législation belge en la matière.

CHAPITRE IV.

Dispositions communes aux assurances invalidité, vieillesse et survivants.

Article 25.

Lorsque d'après la législation de l'un des deux Etats, la liquidation des prestations tient compte du salaire ou du revenu moyen de la période entière d'assurance ou d'une partie de ladite période, le salaire ou revenu moyen pris en considération pour le calcul des prestations à la charge de cet Etat est déterminé d'après les salaires ou revenus constatés pendant la période d'assurance accomplie sous la législation dudit Etat.

Article 26.

Les revalorisations et adaptations prévues par les législations belge et suisse en fonction notamment de la variation du niveau des salaires ou de l'augmentation du coût de la vie sont directement applicables par chacun des Etats aux prestations liquidées conformément à l'article 20 sans qu'il y ait lieu de procéder à un nouveau calcul selon les dispositions dudit article.

CHAPITRE V.

Accidents du travail et maladies professionnelles.

Article 27.

1. Les travailleurs salariés ou assimilés qui sont assurés en application de la législation de l'un des Etats contractants et qui sont victimes d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle :

a) soit sur le territoire de l'Etat contractant autre que l'Etat compétent;

b) soit sur le territoire de l'Etat compétent :

i) et qui transfèrent leur résidence sur le territoire de l'autre Etat contractant;

ii) ou dont l'état en cas de séjour temporaire sur un tel territoire vient à nécessiter immédiatement des soins médicaux, y compris l'hospitalisation,

bénéficient, à la charge de l'institution compétente, des prestations en nature servies par l'institution du lieu de séjour ou de résidence. En cas de transfert de résidence, le travailleur doit obtenir, avant le transfert, l'autorisation de l'institution compétente. Cette autorisation ne peut être refusée que si le déplacement de l'intéressé est de nature

Artikel 23.

1. Wanneer de verzekerde niet tegelijkertijd aan de voorwaarden bepaald door de wetgevingen van beide Staten, doch enkel aan de voorwaarden van één van de wetgevingen voldoet, wordt het recht op pensioen ten opzichte van laatstgenoemde wetgeving vastgesteld zonder rekening te houden met de samentelling van de verzekeringsperiodes of gelijkgestelde periodes volbracht in beide Staten.

2. De periodes tijdens dewelke een pensioen wordt uitbetaald door de instelling van de Staat in dewelke aan de voorwaarden is voldaan overeenkomstig paragraaf 1 van dit artikel, worden, voor het verkrijgen van de rechten ten opzichte van de wetgeving van de andere Staat, met verzekeringsperiodes van eerstgenoemde Staat gelijkgesteld.

3. Wanneer aan de voorwaarden bepaald door de wetgeving van de tweede Staat is voldaan worden de prestaties verschuldigd aan de verzekerde, in de termen van artikel 20 herzien.

Artikel 24.

1. De Belgische onderdanen hebben recht op de buitengewone renten van de Zwitserse ouderdoms- en overlevingsverzekering in dezelfde voorwaarden als de Zwitserse onderdanen, zolang zij hun domicilie in Zwitserland behouden en wanneer zij, dadelijk voor de datum vanaf dewelke zij de rente aanvragen, ononderbroken gedurende ten minste tien jaar in Zwitserland hebben gewoond, wanneer het een ouderdomsrente betreft, en gedurende ten minste vijf jaar wanneer het een overlevingsrente of een ouderdomsrente betreft, die in de plaats van een invaliditeits- of van een overlevingsrente treedt.

2. De Zwitserse onderdanen hebben recht op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden overeenkomstig de voorwaarden bepaald bij de Belgische wetgeving terzake.

HOOFDSTUK IV.

Bepalingen die gemeenschappelijk zijn voor de invaliditeits-, ouderdoms- en overlevingsverzekering.

Artikel 25.

Wanneer, overeenkomstig de wetgeving van één van beide Staten, bij de uitbetaling van de prestaties het loon of het gemiddelde inkomen van de volledige verzekeringsperiode of van een gedeelte van deze periode in aanmerking komt wordt het loon of het gemiddelde inkomen dat voor de berekening van de prestaties ten laste van die Staat in aanmerking komt, bepaald overeenkomstig de lonen of inkomens vastgesteld tijdens de verzekeringsperiode volbracht onder de wetgeving van die Staat.

Artikel 26.

De herwaarderings- en aanpassingen bepaald bij de Belgische en Zwitserse wetgevingen in functie inzonderheid van de schommeling van het loonpeil en van de stijging van de levensduur, zijn rechtstreeks door ieder van de Staten op de prestaties, uitbetaald overeenkomstig artikel 20, toe te passen, zonder dat er een nieuwe berekening moet worden verricht overeenkomstig het bepaalde bij dit artikel.

HOOFDSTUK V.

Arbeidsongevallen en beroepsziekten.

Artikel 27.

1. De werknemers of gelijkgestelden die, bij toepassing van de wetgeving van één van de verdragsluitende Staten verzekerd zijn en die door een arbeidsongeval of door een beroepsziekte zijn getroffen :

a) ofwel op het grondgebied van de andere verdragsluitende Staat dan de bevoegde Staat;

b) ofwel op het grondgebied van de bevoegde Staat :

i) en die hun woonplaats naar het grondgebied van de andere verdragsluitende Staat overbrengen,

ii) of wier toestand, bij tijdelijk verblijf op zulk grondgebied, dadelijke geneeskundige verzorging vereist, inclusief de opname ter verpleging in een ziekenhuis,

hebben, ten laste van de bevoegde instelling, recht op de verstrekkingen verleend door de instelling van de verblijf- of van de woonplaats. Bij overbrenging van de woonplaats, moet de werknemer, vóór de overbrenging, de machtiging van de bevoegde instelling bekomen. Deze machtiging mag enkel worden geweigerd wanneer de verplaat-

à compromettre son état de santé ou l'application d'un traitement médical.

2. Lorsqu'un travailleur salarié ou assimilé a droit aux prestations, conformément aux dispositions du paragraphe précédent, les prestations en nature sont servies par l'institution du lieu de son séjour ou de sa nouvelle résidence, suivant les dispositions de la législation appliquée par ladite institution, en particulier en ce qui concerne l'étendue et les modalités du service des prestations en nature; toutefois, la durée du service de ces prestations est celle prévue par la législation de l'Etat compétent.

3. L'octroi des prothèses, du grand appareillage et d'autres prestations en nature d'une grande importance est subordonné à la condition que l'institution compétente en donne l'autorisation, sauf lorsque l'octroi de la prestation ne peut être différé sans mettre gravement en danger la vie ou la santé de la personne intéressée.

4. Si la législation d'un Etat contractant fixe une durée maximum à l'octroi des prestations, l'institution qui applique cette législation tient compte, le cas échéant, de la période pendant laquelle les prestations ont déjà été servies par une institution de l'autre Etat contractant.

5. Les prestations en nature servies dans les cas visés au paragraphe premier du présent article font l'objet d'un remboursement aux institutions qui les ont servies, selon leur propre tarif.

6. Dans les cas visés au paragraphe premier du présent article, les prestations en espèces sont servies par l'institution compétente conformément à la législation qu'elle applique.

Toutefois, elles peuvent être servies par l'institution du lieu de séjour ou de la nouvelle résidence à la demande et à la charge de l'institution compétente, suivant les modalités qui seront déterminées par l'Arrangement administratif.

Article 28.

Si, pour apprécier le degré de réduction de la capacité de gain dans le cas d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle au regard de la législation de l'un des Etats contractants, cette législation prévoit explicitement ou implicitement que les accidents du travail ou les maladies professionnelles survenus antérieurement sont pris en considération, le sont également les accidents du travail et les maladies professionnelles survenus antérieurement sous la législation de l'autre Etat contractant comme s'ils étaient survenus sous la législation du premier Etat contractant.

Article 29.

1. Les prestations en cas de maladie professionnelle susceptible d'être réparée en vertu de la législation des deux Etats contractants ne sont accordées qu'au titre de la législation de l'Etat sur le territoire duquel l'emploi susceptible de provoquer une maladie professionnelle de cette nature a été exercé en dernier lieu et sous réserve que l'intéressé remplisse les conditions prévues par cette législation.

2. Si la législation de l'un des deux Etats contractants subordonne le bénéfice des prestations de maladie professionnelle à la condition que la maladie ait été constatée médicalement pour la première fois sur le territoire de cet Etat, cette condition est réputée remplie lorsque ladite maladie a été constatée pour la première fois sur le territoire de l'autre Etat contractant.

Article 30.

Lorsqu'en cas d'aggravation d'une maladie professionnelle, un travailleur salarié ou assimilé qui a bénéficié ou qui bénéficie d'une réparation pour une maladie professionnelle en vertu de la législation d'un Etat contractant fait valoir, pour une maladie professionnelle de même nature, des droits à prestations, en vertu de la législation de l'autre Etat contractant, les règles suivantes sont applicables :

a) si le travailleur n'a pas exercé sur le territoire de ce dernier Etat un emploi susceptible de provoquer la maladie professionnelle ou de l'aggraver, l'institution compétente du premier Etat reste tenue de prendre à sa charge les prestations en vertu de sa propre législation, compte tenu de l'aggravation;

b) si le travailleur a exercé, sur le territoire de ce dernier Etat, un tel emploi, l'institution compétente du premier Etat reste tenue de servir les prestations en vertu de sa propre législation, compte non tenu de l'aggravation; l'institution compétente de l'autre Etat contractant octroie au travailleur le complément dont le montant est déterminé selon la législation de ce second Etat et compte tenu de la différence entre le degré d'incapacité de gain après l'aggravation et le degré d'incapacité de gain qui aurait existé si la maladie avant l'aggravation s'était produite sur son territoire.

sing van de betrokkene van die aard is dat zijn gezondheidstoestand of de toepassing van een geneeskundige behandeling erdoor in het gedrang gebracht wordt.

2. Wanneer een werknemer of gelijkgestelde recht heeft op de prestaties, overeenkomstig het bepaalde bij de voorgaande paragraaf, worden de verstrekkingen verleend door de instelling van zijn verblijfplaats of van zijn nieuwe woonplaats, overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving die deze instelling toepast, in 't bijzonder ten aanzien van de omvang en van de nadere regelen van de verlening van de verstrekkingen; de duur van de verlening van die prestaties is, nochtans, deze bepaald bij de wetgeving van de bevoegde Staat.

3. De toekenning van de protheses, van de belangrijke apparatuur en van andere verstrekkingen van groot belang is afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat de bevoegde instelling er de machtiging toe verleent behalve wanneer de toekenning van de prestaties niet kan worden uitgesteld zonder het leven of de gezondheid van de betrokkene ernstig in gevaar te brengen.

4. Wanneer de wetgeving van een verdragsluitende Staat een maximumduur bepaalt voor de toekenning van de prestaties, neemt de instelling die deze wetgeving toepast, eventueel de periode tijdens dewelke de prestaties reeds door een instelling van de andere verdragsluitende Staat werden verleend, in aanmerking.

5. De verstrekkingen, verleend in de gevallen bepaald bij paragraaf 1 van dit artikel, worden aan de instellingen die ze hebben verleend, aan hun eigen tarief, terugbetaald.

6. In de gevallen bepaald bij paragraaf 1 van dit artikel, worden de verstrekkingen verleend door de bevoegde instelling, overeenkomstig de wetgeving die zij toepast.

Zij kunnen nochtans worden verleend door de instelling van de verblijfplaats of van de nieuwe woonplaats, op aanvraag en ten laste van de bevoegde instelling, overeenkomstig de nadere regelen die bij administratieve schikking zullen worden bepaald.

Artikel 28.

Indien, om de verminderingsgraad van de geschiktheid tot verdienen bij een arbeidsongeval of bij een beroepsziekte ten opzichte van de wetgeving van één van de verdragsluitende Staten te beoordelen, deze wetgeving uitdrukkelijk of impliciet bepaalt dat de arbeidsongevallen of de beroepsziekten die voorheen zijn overkomen, in aanmerking komen dan worden eveneens de arbeidsongevallen en de beroepsziekten die voorheen onder de wetgeving van de andere verdragsluitende Staat zijn overkomen, in aanmerking genomen alsof zij overkomen waren onder de wetgeving van de eerstgenoemde verdragsluitende Staat.

Artikel 29.

1. De prestaties ingeval van beroepsziekten die vergoedbaar zijn overeenkomstig de wetgeving van beide verdragsluitende Staten, worden enkel verleend uit hoofde van de wetgeving van de Staat op wiens grondgebied de tewerkstelling die aanleiding kan geven tot zulke beroepsziekte, het laatst werd uitgeoefend, en onder voorbehoud dat de betrokkene voldoet aan de voorwaarden bepaald bij deze wetgeving.

2. Wanneer de wetgeving van één van beide verdragsluitende Staten het voordeel van de prestaties voor beroepsziekte afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de ziekte geneeskundig, voor de eerste maal op het grondgebied van die Staat is vastgesteld geworden, dan wordt er geacht dat aan deze voorwaarde is voldaan, wanneer deze ziekte voor het eerst op het grondgebied van de andere verdragsluitende Staat is vastgesteld geworden.

Artikel 30.

Wanneer, bij verergering van een beroepsziekte, een werknemer of gelijkgestelde, die recht heeft of gehad heeft op schadeloosstelling van een beroepsziekte ingevolge de wetgeving van een verdragsluitende Staat voor een gelijkaardige beroepsziekte, rechten of prestaties doet gelden overeenkomstig de wetgeving van de andere verdragsluitende Staat, dan zijn de navolgende regelen van toepassing :

a) wanneer de werknemer, op het grondgebied van laatstgenoemde Staat, geen beroep heeft uitgeoefend dat aanleiding tot de beroepsziekte kon geven of deze kon verergeren, blijft de bevoegde instelling van eerstgenoemde Staat verplicht de prestaties ten hare laste te nemen ingevolge haar eigen wetgeving, rekening gehouden met de verergering;

b) wanneer de werknemer, op het grondgebied van deze laatstgenoemde Staat zulk beroep heeft uitgeoefend, blijft de bevoegde instelling van eerstgenoemde Staat verplicht de prestaties te verlenen overeenkomstig haar eigen wetgeving, zonder rekening te houden met de verergering; de bevoegde instelling van de andere verdragsluitende Staat kent de arbeider het complement toe, waarvan het bedrag wordt bepaald overeenkomstig de wetgeving van deze tweede Staat en rekening gehouden met het verschil tussen de graad van ongeschiktheid tot verdienen na de verergering en de graad van ongeschiktheid tot verdienen die zou hebben bestaan indien de ziekte zich, vóór de verergering, op zijn grondgebied zou hebben voorgedaan.

CHAPITRE VI.

*Prestations familiales.**Article 31.*

Si la législation d'un des Etats contractants subordonne l'acquisition du droit aux allocations familiales à l'accomplissement des périodes d'activité professionnelle ou à des périodes équivalentes, l'institution compétente tient compte, dans la mesure nécessaire, des périodes accomplies sur le territoire de l'autre Etat.

Article 32.

1. Les travailleurs belges exerçant une activité professionnelle ou y assimilée en Suisse et ayant des enfants qui résident ou sont élevés hors de Suisse, ont droit pour ceux-ci aux allocations pour enfants prévues par la législation fédérale suisse, comme s'ils résidaient ou étaient élevés en Suisse.

2. Les travailleurs suisses exerçant une activité professionnelle ou y assimilée en Belgique et ayant des enfants qui résident ou sont élevés en Suisse, ont droit pour lesdits enfants aux allocations familiales prévues par la législation belge, comme s'ils résidaient ou étaient élevés en Belgique.

3. Le droit aux allocations familiales, dues en vertu des paragraphes 1 et 2, est suspendu si, en raison de l'exercice d'une activité professionnelle ou y assimilée, des allocations familiales sont également dues en vertu de la législation de l'Etat sur le territoire duquel les enfants résident ou sont élevés.

Article 33.

1. Le titulaire suisse d'une pension ou d'une rente de vieillesse, d'invalidité, d'accident de travail ou de maladie professionnelle, due au titre de la seule législation belge, ayant des enfants qui résident ou sont élevés en Suisse, a droit pour lesdits enfants aux allocations familiales belges, comme si ceux-ci résidaient ou étaient élevés en Belgique.

Lorsque le titulaire suisse ou belge de pension ou de rente de vieillesse, d'accident de travail ou de maladie professionnelle dues au titre de la législation des deux Etats contractants a des enfants qui résident ou qui sont élevés en Suisse ou en Belgique et a droit pour lesdits enfants aux rentes complémentaires pour enfants selon la législation suisse, il peut prétendre, compte tenu, le cas échéant, de la totalisation prévue à l'article 31, aux allocations familiales belges dans la mesure où leur montant est supérieur à celui de la rente complémentaire.

2. L'orphelin d'un travailleur suisse défunt qui a été soumis à la seule législation belge résidant ou étant élevé en Suisse a droit aux allocations familiales belges, comme s'il résidait ou était élevé en Belgique.

Lorsqu'un orphelin d'un travailleur suisse ou belge qui a été soumis à la législation des deux Etats contractants réside ou est élevé en Belgique ou en Suisse et a droit à une rente d'orphelin selon la législation suisse, il peut prétendre, compte tenu, le cas échéant, de la totalisation prévue à l'article 31, aux allocations familiales belges dans la mesure où leur montant est supérieur à celui de la rente d'orphelin.

TITRE V.

*Dispositions diverses.**Article 34.*

Les autorités compétentes des Etats contractants

a) prennent tous arrangements administratifs nécessaires à l'application de la présente Convention et désignent chacune des organismes de liaison;

b) règlent les modalités de l'entraide réciproque ainsi que de la participation aux frais pour les enquêtes médicales et administratives et les procédures d'expertise nécessaires à l'application de la présente Convention;

c) se communiquent directement toutes informations concernant les mesures prises pour l'application de la présente Convention;

d) se communiquent, dès que possible et directement, toutes informations concernant les modifications de leur législation et réglementation dans la mesure où ces modifications seraient susceptibles d'affecter l'application de la présente Convention ou des arrangements administratifs.

HOOFDSTUK VI.

*Familiale prestaties.**Artikel 31.*

Wanneer de wetgeving van één van de verdragsluitende Staten, het verkrijgen van het recht op kinderbijslag afhankelijk stelt van het volbrengen van periodes van beroepsactiviteit of van gelijkwaardige periodes neemt de bevoegde instelling, voor zover nodig, de periodes volbracht op het grondgebied van de andere Staat in aanmerking.

Artikel 32.

1. De Belgische personen die beroepsarbeid verrichten en die een beroepsactiviteit of een daarmede gelijkgestelde activiteit in Zwitserland uitoefenen en die kinderen hebben die buiten Zwitserland wonen of opgevoegd worden, hebben, voor deze kinderen, recht op de kinderbijslag bepaald bij de Zwitserse federale wetgeving, alsof zij in Zwitserland wonen of opgevoegd worden.

2. De Zwitserse personen die beroepsactiviteit verrichten en die een beroepsactiviteit of een daarmede gelijkgestelde activiteit in België uitoefenen en die kinderen hebben die in Zwitserland wonen of er opgevoegd worden, hebben voor deze kinderen, recht op de kinderbijslag bepaald bij de Belgische wetgeving, alsof deze kinderen in België wonen of opgevoegd worden.

3. Het recht op de kinderbijslag, verschuldigd overeenkomstig paragraphen 1 en 2, wordt geschorst indien, ingevolge de uitoefening van een beroepsactiviteit of van een daarmede gelijkgestelde activiteit, kinderbijslag eveneens verschuldigd is overeenkomstig de wetgeving van de Staat, op wiens grondgebied de kinderen wonen of opgevoegd worden.

Artikel 33.

1. De Zwitserse pensioengerechtigde of de gerechtigde op een ouderdoms- of invaliditeitsrente of op een rente ingevolge een arbeidsongeval of een beroepsziekte, verschuldigd uitsluitend uit hoofde van de Belgische wetgeving, die kinderen heeft welke in Zwitserland wonen of er worden opgevoegd, heeft, voor die kinderen, recht op de Belgische kinderbijslag, alsof die kinderen in België wonen of worden opgevoegd.

Wanneer de Zwitserse of Belgische pensioengerechtigde of gerechtigde op pensioenen of renten ingevolge ouderdom, arbeidsongeval of beroepsziekte, verschuldigd uit hoofde van de wetgeving van beide verdragsluitende Staten, kinderen heeft die in Zwitserland of in België wonen of opgevoegd worden, en, voor die kinderen, recht heeft op aanvullende renten voor kinderen overeenkomstig de Zwitserse wetgeving, heeft hij eventueel recht, rekening gehouden met de samentelling bepaald bij artikel 31, op de Belgische kinderbijslag in de mate waarin het bedrag ervan het bedrag van de aanvullende rente overschrijdt.

2. De wees van een overleden Zwitsers persoon die beroepsarbeid verricht en die uitsluitend aan de Belgische wetgeving onderworpen was en in Zwitserland woont of opgevoegd wordt, heeft recht op de Belgische kinderbijslag, alsof hij in België woont of opgevoegd wordt.

Wanneer een wees van een Zwitsers of Belgisch persoon die beroepsarbeid verricht en die aan de wetgeving van de beide verdragsluitende Staten onderworpen was, in België of in Zwitserland woont of opgevoegd wordt en recht heeft op een wezenrente overeenkomstig de Zwitserse wetgeving, kan hij, eventueel rekening gehouden met de samentelling bepaald bij artikel 31, aanspraak maken op de Belgische kinderbijslag in de mate waarin het bedrag ervan dit van de wezenrente overschrijdt.

TITEL V.

*Diverse bepalingen.**Artikel 34.*

De bevoegde autoriteiten van de verdragsluitende Staten

a) treffen alle administratieve schikkingen die nodig zijn voor de toepassing van dit Verdrag en duiden ieder verbindingsinstellingen aan;

b) bepalen de nadere regelen van wederzijdse hulp alsmede van de deelneming in de kosten voor de geneeskundige en administratieve onderzoeksverrichtingen en de deskundige enquêtes, die voor de toepassing van dit Verdrag, vereist zijn;

c) delen elkaar rechtstreeks alle informatie mede betreffende de maatregelen die voor de toepassing van dit Verdrag worden getroffen;

d) delen elkaar, zodra mogelijk en rechtstreeks, alle informatie mede betreffende de wijzigingen in hun wetgeving en in hun reglementering, in de mate dat deze wijzigingen invloed kunnen uitoefenen op de toepassing van dit Verdrag of van de administratieve schikkingen.

Article 35.

1. Pour l'application de la présente Convention, les autorités administratives ainsi que les institutions compétentes de chacun des Etats contractants se prêtent réciproquement leurs bon offices, comme s'il s'agissait de l'application de leur propre législation. Cette entraide est en principe gratuite; toutefois, les autorités compétentes peuvent convenir du remboursement de certains frais.

2. Le bénéfice des exemptions ou réductions de taxes, de droits de timbre, de greffe ou d'enregistrement prévues par la législation de l'un des Etats contractants pour les pièces ou documents à produire en application de la législation de cet Etat, est étendu aux pièces et documents analogues à produire en application de la législation de l'autre Etat.

3. Tous actes et documents à produire en application de la présente Convention sont dispensés du visa de légalisation des autorités diplomatiques ou consulaires.

4. Pour l'application de la présente Convention, les autorités administratives et les institutions compétentes de chacun des Etats contractants peuvent communiquer directement entre elles ainsi qu'avec les personnes intéressées ou leurs mandataires.

Article 36.

1. Les demandes, déclarations ou recours qui auraient dû être introduits, selon la législation d'un Etat contractant, dans un délai déterminé, auprès d'une autorité, institution ou juridiction de cet Etat sont recevables s'ils sont introduits dans le même délai auprès d'une autorité, institution ou juridiction de l'autre Etat contractant. En ce cas, l'autorité, l'institution ou la juridiction ainsi saisie transmet sans délai ces demandes, déclarations ou recours à l'autorité, à l'institution ou à la juridiction du premier Etat contractant soit directement, soit par l'intermédiaire des autorités compétentes des Etats contractants. La date à laquelle ces demandes, déclarations ou recours ont été introduits auprès d'une autorité, institution ou juridiction du second Etat contractant est considérée comme la date d'introduction auprès de l'autorité, de l'institution ou de la juridiction compétente pour en connaître.

2. Les autorités, institutions et juridictions de l'un des Etats contractants ne peuvent pas refuser les requêtes et autres documents du fait qu'ils sont rédigés dans une langue officielle de l'autre Etat.

Article 37.

1. Les institutions débitrices de prestations en vertu de la présente Convention s'en libéreront valablement dans la monnaie de leur Etat.

2. Les transferts que comporte l'exécution de la présente Convention auront lieu conformément aux accords en cette matière en vigueur entre les deux Etats contractants.

3. Au cas où des mesures de restriction des changes seraient arrêtées dans l'un ou l'autre des deux Etats, des dispositions seraient prises aussitôt, d'accord entre les deux Gouvernements, pour assurer, conformément aux dispositions de la présente Convention, les transferts des sommes dues de part et d'autre.

Article 38.

Lorsqu'une personne bénéficie de prestations en vertu de la législation de l'un des Etats contractants pour un dommage résultant de faits survenus sur le territoire de l'autre Etat et que l'institution débitrice est subrogée, en vertu de la législation qu'elle applique, dans les droits que le bénéficiaire détient à l'égard du tiers tenu à la réparation du dommage, cette subrogation est reconnue par l'autre Etat, à condition que les dispositions de sa législation nationale applicable prévoient également une telle subrogation.

Dans l'exercice de cette dernière, l'institution débitrice du premier Etat est assimilée à l'institution correspondante de l'autre Etat.

Article 39.

Les difficultés relatives à l'application des dispositions de la présente Convention seront réglées par entente directe entre les autorités compétentes.

Article 40.

1. Dans le cas où surgirait un différend relatif à l'interprétation des dispositions de la présente Convention, il sera, sur demande d'un des deux Etats contractants, soumis à un tribunal arbitral qui sera constitué de la manière suivante :

Artikel 35.

1. Voor de toepassing van dit Verdrag, zullen de administratieve autoriteiten, alsmede de bevoegde instellingen van elk van de Verdragsluitende Staten hun bemiddeling verlenen alsof het de toepassing van hun eigen wetgeving betrof. Deze bemiddeling is, in principe, kosteloos; de bevoegde autoriteiten kunnen nochtans omtrent de terugbetaling van sommige kosten overeenkomen.

2. Het voordeel van de vrijstelling of van de vermindering van taken, zegel-, griffie- en registratierechten, voorgeschreven bij de wetgeving van één van de Verdragsluitende Staten voor de stukken of documenten die moeten worden ingediend, bij toepassing van de wetgeving van deze Staat, wordt verruimd tot de overeenstemmende stukken en documenten die moeten worden ingediend bij toepassing van de wetgeving van de andere Staat.

3. Alle akten en documenten die, bij toepassing van dit Verdrag, moeten worden ingediend, zijn van het visum voor echtsverklaring van de diplomatieke en consulaire autoriteiten vrijgesteld.

4. Voor de toepassing van dit Verdrag, mogen de administratieve autoriteiten en de bevoegde instellingen van elk van de Verdragsluitende Staten rechtstreeks onderling, alsook met de betrokken personen, of hun mandatarissen, in verbinding treden.

Artikel 36.

1. De aanvragen, verklaringen of verhalen die, volgens de wetgeving van één Verdragsluitende Staat, binnen een bepaalde termijn moeten worden ingediend bij een autoriteit, instelling of rechtscollege van die Staat, zijn ontvankelijk wanneer zij binnen dezelfde termijn bij een autoriteit, instelling of rechtscollege van de andere Verdragsluitende Staat worden ingediend. In dit geval, zal de autoriteit, de instelling of het rechtscollege bij dewelke deze aanvragen, verklaringen of verhalen aldus zijn ingediend geworden, deze onverwijld aan de autoriteit, aan de instelling of aan het rechtscollege van de eerste Verdragsluitende Staat doorgeven, hetzij rechtstreeks, hetzij door bemiddeling van de bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Staten. De datum waarop deze aanvragen, verklaringen of verhalen werden ingediend bij een autoriteit, instelling of rechtscollege van de tweede Verdragsluitende Staat, wordt beschouwd als de datum van indiening bij de autoriteit, de instelling of het rechtscollege die bevoegd zijn om er kennis van te nemen.

2. De autoriteiten, instellingen en rechtscolleges van één van de Verdragsluitende Staten mogen de verzoekschriften en andere documenten niet weigeren omdat zij in een officiële taal van de andere Staat zijn gesteld.

Artikel 37.

1. De instellingen die ingevolge dit Verdrag prestaties verschuldigd zijn zullen deze in de munt van hun Staat geldig kwijten.

2. De transfers die de uitvoering van dit Verdrag medebrengt zullen plaatshebben overeenkomstig de akkoorden op dit stuk die tussen de beide Verdragsluitende Staten van kracht zijn.

3. Indien er in de ene of de andere van beide Staten maatregelen tot wisselbeperking worden vastgesteld, zullen er dadelijk, in overleg tussen de beide Regeringen, maatregelen worden getroffen om de transfers van de wederzijds verschuldigde bedragen overeenkomstig het bepaalde bij dit Verdrag te waarborgen.

Artikel 38.

Wanneer een persoon prestaties ontvangt overeenkomstig de wetgeving van één van de Verdragsluitende Staten, uit hoofde van schade voortvloeiende uit feiten die zich op het grondgebied van de andere Staat hebben voorgedaan en de betalingsinstelling, overeenkomstig de wetgeving die zij toepast, in de rechten treedt welke de gerechtigde bezit ten opzichte van de derde die vergoeding verschuldigd is, wordt deze indeplaatsstelling door de andere Staat erkend, op voorwaarde dat de bepalingen van zijn van toepassing zijnde nationale wetgeving eveneens in zulke indeplaatsstelling voorzien.

In de uitoefening ervan, wordt de betalingsinstelling van de eerste Staat gelijkgesteld met de overeenkomstige instelling van de andere Staat.

Artikel 39.

De moeilijkheden die bij de toepassing van de bepalingen van dit Verdrag rijzen, zullen in rechtstreeks overleg tussen de bevoegde autoriteiten worden geregeld.

Artikel 40.

1. Indien er een geschil zou ontstaan nopens de interpretatie van de bepalingen van dit Verdrag zal het, op aanvraag van één van beide Verdragsluitende Staten, aan een scheidsrecht worden voorgelegd dat op de navolgende wijze is samengesteld :

a) chacun des Etats désignera un arbitre dans un délai d'un mois à partir de la date de réception de la demande d'arbitrage; les deux arbitres, ainsi nommés, choisiront, dans un délai de deux mois après la notification de l'Etat qui le dernier a désigné son arbitre, un troisième arbitre ressortissant d'un Etat tiers;

b) dans le cas où l'un des Etats n'aura pas désigné d'arbitre dans le délai fixé, l'autre Etat pourra demander au Président de la Cour Internationale de Justice de le désigner. Il en sera de même, à la diligence de l'un ou l'autre Etat, à défaut d'entente sur le choix du tiers arbitre par les deux arbitres.

2. Le tribunal arbitral fixe lui-même sa procédure; il statue à la majorité des voix et ses décisions sont obligatoires à l'encontre des deux Etats.

3. Chacun des Etats contractants prend à sa charge les frais afférents à l'arbitre qu'il désigne. Les autres frais sont répartis également entre les deux Etats.

TITRE VI.

Dispositions transitoires et finales.

Article 41.

1. La présente Convention s'applique également aux éventualités qui se sont réalisées antérieurement à son entrée en vigueur.

Toutefois :

a) en ce qui concerne le risque invalidité, un droit n'est ouvert que si, au moment de l'entrée en vigueur de la Convention, le requérant réside encore sur le territoire de l'Etat où l'invalidité est survenue;

b) les rentes de l'assurance des accidents non professionnels suisse ne peuvent être accordées aux parents, aïeuls, frères et sœurs des assurés pour des éventualités réalisées avant le 1er janvier 1948.

2. La présente Convention n'ouvre aucun droit à des prestations pour une période antérieure à son entrée en vigueur.

3. Toute période d'assurance ou période assimilée ainsi que toute période de résidence accomplie sous la législation de l'un des Etats contractants avant la date d'entrée en vigueur de la présente Convention est prise en considération pour la détermination du droit à une prestation s'ouvrant conformément aux dispositions de cette Convention.

4. La présente Convention ne s'applique pas aux droits qui ont été liquidés par l'octroi d'une indemnité forfaitaire ou par le remboursement de cotisations.

Article 42.

Les rentes ordinaires de l'assurance-vieillesse et survivants suisse ne sont allouées selon les dispositions de la présente Convention que si l'éventualité s'est réalisée après le 31 décembre 1959 et à condition que les cotisations n'aient pas été remboursées en application de l'article 6, paragraphe 4, de la Convention entre la Suisse et la Belgique du 17 juin 1952. Les droits que des ressortissants belges peuvent faire valoir en raison d'éventualités qui se sont réalisées avant le 1er janvier 1960 demeurent régis par l'article 6 de ladite Convention du 17 juin 1952.

Article 43.

1. Sous réserve des dispositions de l'article 41, paragraphe premier, toute prestation qui n'a pas été liquidée ou qui a été suspendue à cause de la nationalité de l'intéressé ou en raison de sa résidence sur le territoire d'un Etat contractant autre que celui où se trouve l'institution débitrice sera, à la demande de l'intéressé, liquidée ou rétablie à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention.

2. Les droits des intéressés ayant obtenu, antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente Convention, la liquidation d'une pension ou d'une rente, seront révisés à leur demande, compte tenu des dispositions de cette Convention. En aucun cas, une telle révision ne devra avoir pour effet de réduire les droits antérieurs des intéressés.

3. Si la demande visée au paragraphe premier ou la demande visée au paragraphe 2 du présent article est présentée dans un délai de deux ans à partir de la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention, les droits ouverts conformément aux dispositions de cette Convention sont acquis à partir de cette date, sans que les dispositions de la législation de tout Etat contractant, relatives à la déchéance ou à la prescription des droits, soient opposables aux intéressés.

a) elk van de Staten zal een scheidsrechter aanduiden binnen een termijn van één maand, te rekenen van de dag van ontvangst van de arbitrageaanvraag; de twee aldus benoemde scheidsrechters zullen, binnen een termijn van twee maanden na de notificatie van de Staat die het laatst zijn scheidsrechter heeft aangeduid, een derde scheidsrechter, een onderhorige uit een derde Staat, kiezen;

b) indien één van de Staten geen scheidsrechter binnen de gestelde termijn heeft aangeduid, zal de andere Staat aan de Voorzitter van het Internationaal Gerechtshof kunnen vragen deze aan te duiden. Hetzelfde zal gelden, ten verzoeken van de ene of de andere Staat, bij gebreke van overeenkomst omtrent de keuze van de derde scheidsrechter door de beide scheidsrechters.

2. Het scheidsgerecht stelt zelf zijn procedure vast; het doet zijn uitspraak, bij meerderheid van stemmen, en zijn beslissingen zijn bindend tegenover beide Staten.

3. Elk van de Verdragsluitende Staten neemt de kosten betreffende een scheidsrechter die hij aanduidt voor zijn rekening. De andere kosten worden over beide Staten in gelijke mate verdeeld.

TITEL VI.

Overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 41.

1. Dit Verdrag is eveneens van toepassing op de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan vooraleer het van kracht werd.

Nochtans :

a) wat het invaliditeitsrisico betreft, wordt recht slechts verkregen indien op het ogenblik dat het verdrag van kracht wordt, de aanvrager nog op het grondgebied van die Staat woont waar de invaliditeit zich heeft voorgedaan;

b) kunnen de renten van de Zwitserse verzekering tegen ongevallen van niet-professionele aard niet worden toegekend aan de ouders, de grootouders, de broeders en zusters van de verzekerden voor de gebeurtenissen die vóór 1 januari 1948 plaats hadden.

2. Dit Verdrag doet geen enkel recht op prestaties verkrijgen voor een periode die het van kracht worden ervan voorafgaat.

3. Elke verzekeringsperiode of gelijkgestelde periode, alsmede elke periode van wonen volbracht onder de wetgeving van één van de Verdragsluitende Staten vóór de datum waarop dit Verdrag van kracht wordt, komt in aanmerking voor de vaststelling van het recht op een prestatie die verkregen wordt overeenkomstig het bepaalde bij dit Verdrag.

4. Dit Verdrag is niet van toepassing op de rechten, die bij wijze van forfaitaire vergoeding of van terugbetaling van bijdragen werden uitbetaald.

Artikel 42.

De gewone renten van de Zwitserse ouderdoms- en overlevingsverzekering, worden enkel toegekend overeenkomstig het bepaalde bij dit Verdrag wanneer de gebeurtenis zich na 31 december 1959 heeft voorgedaan en op voorwaarde dat de bijdragen niet werden terugbetaald bij toepassing van artikel 6, paragraaf 4, van het Verdrag afgesloten tussen Zwitserland en België op 17 juni 1952. De rechten die de Belgische onderdanen kunnen doen gelden ingevolge gebeurtenissen die zich vóór 1 januari 1960 hebben voorgedaan, blijven geregeld bij artikel 6 van voornoemd Verdrag van 17 juni 1952.

Artikel 43.

1. Onder voorbehoud van het bepaalde bij artikel 41, paragraaf 1, zal iedere prestatie die niet werd uitbetaald of die werd geschorst wegens de nationaliteit van de betrokkene of ingevolge diens woonplaats op het grondgebied van een andere verdragsluitende Staat dan die in dewelke zich de uitbetalingsinstelling bevindt, op aanvraag van de betrokkene, worden uitbetaald of terug in uitbetaling gesteld te rekenen van het ogenblik dat dit Verdrag van kracht wordt.

2. De rechten van de betrokkenen, aan wie een pensioen of een rente werd uitbetaald vóór het van kracht worden van dit Verdrag, zullen, op hun aanvraag, worden herzien, rekening gehouden met het bepaalde bij dit Verdrag. In geen geval, zal zulke herziening tot gevolg hebben dat de vroegere rechten van de betrokkenen erdoor worden verminderd.

3. Wanneer de aanvraag beoogd bij paragraaf 1 of de aanvraag beoogd bij paragraaf 2 van dit artikel, wordt ingediend binnen een termijn van twee jaar, te rekenen van de datum waarop dit Verdrag van kracht wordt, zijn de rechten, verkregen overeenkomstig het bepaalde bij dit Verdrag, verworven te rekenen van die datum, zonder dat het bepaalde van de wetgeving van iedere verdragsluitende Staat met betrekking tot het verval of de verjaring van de rechten, aan belanghebbenden kan worden tegengesteld.

4. Si la demande visée au paragraphe premier ou la demande visée au paragraphe 2 du présent article est présentée après l'expiration d'un délai de deux ans suivant l'entrée en vigueur de la présente Convention, les droits qui ne sont pas frappés de déchéance ou qui ne sont pas prescrits ne sont acquis que compte tenu de la date de la demande, sous réserve des dispositions plus favorables de la législation de l'Etat contractant en cause.

Article 44.

Le Protocole final annexé fait partie intégrante de la présente Convention.

Article 45.

1. La présente Convention sera ratifiée et prendra effet le premier jour du deuxième mois qui suivra l'échange des instruments de ratification.

2. La Convention entre la Suisse et la Belgique du 17 juin 1952 est abrogée à partir de la date d'entrée en vigueur de la présente Convention, sous réserve des dispositions mentionnées à l'article 42 de la présente Convention.

Article 46.

1. La présente Convention est conclue pour une période d'une année. Elle se renouvellera par tacite reconduction d'année en année, sauf dénonciation par l'un ou l'autre des Etats contractants qui devra être notifiée au moins trois mois avant l'expiration de la période de validité en cours.

2. En cas de dénonciation de la présente Convention, tous droits acquis en vertu de ses dispositions sont maintenus. Des arrangements entre les autorités compétentes des deux Etats contractants régleront le sort des droits en cours d'acquisition.

En foi de quoi, les plénipotentiaires des Etats contractants, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention, et l'ont revêtue de leur sceau.

Fait à Berne, le 24 septembre 1975, en double exemplaire.

Pour le Royaume de Belgique :

P. DE PAEPE,

Baron d'ANETHAN.

Pour la Confédération suisse :

H. HUERLIMANN,

C. MOTTA.

4. Wanneer de aanvraag beoogd bij paragraaf 1 of de aanvraag beoogd bij paragraaf 2 van dit artikel, wordt ingediend na het verstrijken van een termijn van twee jaar volgend op het van kracht worden van dit Verdrag, zijn de rechten, die niet door verval zijn getroffen of die niet verjaard zijn, enkel verworven mits inachtneming van de datum van de aanvraag, onder voorbehoud van gunstiger bepalingen van de wetgeving van de betrokken verdragsluitende Staat.

Artikel 44.

Bijgevoegd Slotprotocol maakt integrerend deel van dit Verdrag uit.

Artikel 45.

1. Dit Verdrag zal worden bekrachtigd en zal uitwerking hebben de eerste dag van de tweede maand na de uitwerking van de bekrachtigingsoorkonden.

2. Het Verdrag tussen Zwitserland en België van 17 juni 1952 wordt opgeheven te rekenen van de dag dat dit Verdrag van kracht geworden is, onder voorbehoud van het bepaalde vermeld in artikel 42 van dit Verdrag.

Artikel 46.

1. Dit Verdrag wordt afgesloten voor een periode van één jaar. Het is telkenjare, bij stilzwijgende verlenging, hernieuwbaar, behalve verzaking van de ene of de andere verdragsluitende Staat, die ten minste drie maanden vóór het verstrijken van de lopende geldigheidsperiode moet worden betekend.

2. In geval van opzegging van dit Verdrag, zijn alle rechten welke verworven zijn ingevolge de bepalingen ervan, behouden. Schikkingen tussen de bevoegde autoriteiten van beide verdragsluitende Staten zullen het lot regelen van de nog niet ten volle verworven rechten.

Ten blijk waarvan de gevolmachtigden van de verdragsluitende Staten, behoorlijk daartoe gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend en het van hun zegel hebben voorzien.

Gedaan te Bern op 24 september 1975, in tweevoud.

Voor het Koninkrijk België,

P. DE PAEPE,

Baron d'ANETHAN.

Voor de Zwitserse Bondsstaat,

H. HUERLIMANN,

C. MOTTA.

PROTOCOLE FINAL.

Lors de la signature à ce jour de la Convention de sécurité sociale entre la Suisse et la Belgique (appelée ci-après la Convention), les plénipotentiaires soussignés ont constaté l'accord des Etats contractants sur les points suivants :

1. La Convention ne déroge pas aux dispositions de l'Accord concernant la sécurité sociale des bateliers rhénans conclu à Paris le 27 juillet 1950 et révisé à Genève le 13 février 1961. En ce qui concerne un droit à une rente ordinaire de l'assurance-invalidité suisse, les ressortissants suisses et belges qui étaient occupés en qualité de bateliers rhénans sur un bâtiment suisse et qui ont dû abandonner leur activité pour une raison d'incapacité de travail sont considérés comme demeurant assurés encore pendant douze mois après la cessation de leur activité.

2. La Convention est aussi applicable aux réfugiés au sens de la Convention internationale relative au statut des réfugiés du 28 juillet 1951 et du Protocole relatif au statut des réfugiés du 31 janvier 1967, et aux apatrides au sens de la Convention relative au statut des apatrides du 28 septembre 1954, lorsqu'ils résident sur le territoire de l'un des Etats contractants. Elle s'applique dans les mêmes conditions aux membres de leurs familles et à leurs survivants, en tant qu'ils fondent leurs droits sur ceux desdits réfugiés ou apatrides. Sont réservées les dispositions plus favorables de la législation nationale.

3. Il ne sera pas fait obstacle à l'application de l'assurance facultative ou libre de l'un des Etats sur le territoire de l'autre.

4. En dérogation au principe de l'égalité de traitement énoncé à l'article 3, paragraphe premier, de la Convention, les rentes de l'assurance-invalidité suisse ne sont versées aux titulaires de nationalité belge qu'en Suisse et en Belgique.

5. Une rente de vieillesse suisse qui se substitue à une rente de veuve est considérée comme une prestation de même nature que la pension de survie belge pour l'application de l'article 4, alinéa 2, de la Convention.

6. Dans les cas de l'article 7, lettre b), de la Convention, les entreprises de transports de l'un des Etats contractants désignent à l'organisme compétent de l'autre Etat les travailleurs qui sont envoyés à titre non permanent, sous réserve de l'accord desdites personnes.

7. Sont assimilées aux personnes occupées dans un service administratif officiel, au sens de l'article 7, lettre d), de la Convention, les personnes de nationalité suisse qui sont occupées en Belgique par l'Office national suisse du tourisme.

8. Les dispositions de l'article 7 de la Convention sont applicables aux travailleurs salariés détachés de l'un des Etats dans l'autre quelle que soit leur nationalité.

9. Pour l'application de l'article 13 de la Convention, le terme « résider » signifie séjourner habituellement.

10. Les ressortissants belges résidant en Suisse qui quittent la Suisse pour une période de deux mois au maximum n'interrompent pas leur résidence en Suisse au sens de l'article 13, première phrase, de la Convention.

11. La durée de résidence prévue aux articles 16 et 24, paragraphe premier, de la Convention est considérée comme ininterrompue lorsque le séjour hors du territoire suisse n'excède pas trois mois au cours d'une année civile. Les périodes de résidence en Suisse pendant lesquelles une personne a été exemptée de l'assujettissement à l'assurance-vieillesse, survivants et invalidité suisse ne sont pas prises en considération dans la durée de résidence requise.

12. Il est constaté qu'en ce qui concerne l'assurance contre les accidents professionnels en agriculture, les travailleurs agricoles belges bénéficient de l'égalité de traitement avec des travailleurs suisses et que les prestations auxquelles ils ont acquis un droit leur sont versées sans restriction même lorsqu'ils ne résident pas en Suisse.

13. En application des législations cantonales actuellement en vigueur en matière d'allocations familiales, les travailleurs belges en Suisse qui ne sont pas occupés dans l'agriculture, ont droit aux allocations pour enfants en faveur de leurs enfants tant en Suisse qu'à l'étranger.

SLOTPROTOCOL.

Bij de ondertekening, op heden, van het Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen Zwitserland en België (hierna Verdrag genoemd), hebben de ondergetekende gevolmachtigden het akkoord van de Verdragsluitende Partijen over navolgende punten vastgesteld :

1. Het Verdrag wijkt niet af van het bepaalde bij het Verdrag betreffende de sociale zekerheid voor Rijnvarenden dat op 27 juli 1950 werd afgesloten en dat op 13 februari 1961 te Genève werd herzien. Ten aanzien van een recht op een gewone rente van de Zwitserse invaliditeitsverzekering, worden de Zwitserse en Belgische onderdanen die als Rijnvarenden op een Zwitsers schip werkzaam waren en hun arbeidsbetrekking wegens arbeidsongeschiktheid hebben moeten verlaten, beschouwd als zijnde verzekerd gedurende nog twaalf maanden na de stopzetting van hun arbeid.

2. Het Verdrag is eveneens van toepassing op de vluchtelingen in de zin van het Internationaal Verdrag betreffende het vluchtelingenstatuut van 28 juli 1951 en in het Protocol betreffende het vluchtelingenstatuut van 31 januari 1967, en op de vaderlandlozen in de zin van het Verdrag betreffende het statuut voor vaderlandlozen van 28 september 1954, wanneer zij op het grondgebied van één van de Verdragsluitende Staten wonen. Onder dezelfde voorwaarden, is het van toepassing op de leden van hun gezin en op hun nagelaten betrekkingen voor zover dezen hun rechten vestigen op die van genoemde vluchtelingen en vaderlandlozen. Gunstiger bepalingen van de nationale wetgeving worden voorbehouden.

3. De toepassing van de facultatieve of vrijwillige verzekering van één van de Staten op het grondgebied van de andere wordt niet belemmerd.

4. In afwijking van het bij artikel 3, paragraaf 1, van het Verdrag vastgelegde principe van gelijke behandeling, worden de renten van de Zwitserse invaliditeitsverzekering aan de gerechtigden van Belgische nationaliteit enkel in Zwitserland en in België uitbetaald.

5. Een Zwitserse ouderdomsrente ter vervanging van een weduwenrente wordt, voor de toepassing van artikel 4, 2^e lid van het Verdrag, als een uitkering van dezelfde aard als het Belgisch overlevingspensioen beschouwd.

6. In de gevallen bepaald bij artikel 7, letter b) van het Verdrag maken de vervoerondernemingen van een van de verdragsluitende Staten aan de bevoegde instelling van de andere Staat de namen bekend van de tijdelijk uitgezonden werknemers, onder voorbehoud van het akkoord van dezen.

7. Worden gelijkgesteld met de in een officiële administratieve dienst werkzame personen in de betekenis van artikel 7, letter d) van het Verdrag, de personen van Zwitserse nationaliteit die in België door de Zwitserse Nationale Dienst voor Toerisme worden tewerkgesteld.

8. Het bepaalde bij artikel 7 van het Verdrag is van toepassing op de van de ene Staat naar de andere Staat gedetacheerde werknemers, onverschillig hun nationaliteit.

9. Voor de toepassing van artikelen 12 en 13 van het Verdrag, betekent het woord « wonen » gewoonlijk verblijven.

10. De in Zwitserland wonende Belgische onderdanen die Zwitserland voor ten hoogste twee maanden verlaten onderbreken niet hun woonplaats in Zwitserland, in de betekenis van artikel 13, 1ste zin, van het Verdrag.

11. De bij de artikelen 16 en 24, paragraaf 1 van het Verdrag bepaalde duur van wonen wordt niet als onderbroken beschouwd wanneer het verblijf buiten het Zwitsers grondgebied geen drie maanden in de loop van een kalenderjaar overschrijdt. De periodes van wonen in Zwitserland, gedurende welke een persoon van de verzekeringsplicht ten opzichte van de Zwitserse ouderdoms-, overlevings- en invaliditeitsverzekering, werd vrijgesteld, worden in de vereiste duur van wonen niet aangerekend.

12. Vastgesteld wordt dat, ten aanzien van de verzekering tegen de beroepsongevallen in de landbouw, de Belgische landarbeiders gerechtigd zijn op de gelijke behandeling met de Zwitserse werknemers en dat de uitkering waarop zij een recht hebben verkregen hun onbeperkt wordt uitbetaald zelfs wanneer zij niet in Zwitserland wonen.

13. Bij toepassing van de thans op het gebied van de kinderbijslag geldende kantonale wetten, hebben de Belgische personen die beroepsarbeid verrichten in Zwitserland en die niet in de landbouw werkzaam zijn, recht op de kinderbijslag ten gunste van hun kinderen zowel in Zwitserland als in het buitenland.

14. a) Pour l'ouverture du droit aux allocations familiales, reconnu conformément à la législation belge, au titre d'ancien travailleur indépendant aux personnes qui ont exercé pendant au moins dix ans une activité professionnelle de non-salarié, seules les périodes d'activité professionnelle en qualité de travailleur indépendant sont, le cas échéant, totalisées en vertu de l'article 31 de la Convention.

b) Le droit aux allocations familiales, reconnu en vertu de la législation belge, au titre d'ancien travailleur indépendant, aux personnes qui ont exercé pendant au moins dix ans une activité professionnelle de non-salarié n'est pas considéré comme un droit qui est ouvert en vertu de l'exercice d'une activité professionnelle visée à l'article 32, paragraphe 3, de la Convention.

15. Les dispositions de la Convention ne sont applicables ni aux régimes complémentaires belges, ni à la future législation fédérale suisse sur la prévoyance professionnelle.

Le présent Protocole final, qui constitue une partie intégrante de la Convention, aura effet dans les mêmes conditions et pour la même durée que la Convention elle-même.

Fait à Berne, le 24 septembre 1975, en double exemplaire.

Pour le Royaume de Belgique :

P. DE PAEPE,
Baron d'ANETHAN.

Pour la Confédération suisse :

H. HUERLIMANN,
C. MOTTA.

14. a) Voor het verkrijgen van het recht op kinderbijslag, dat overeenkomstig de Belgische wetgeving, in de hoedanigheid van gewezen zelfstandige erkend is voor de personen die gedurende ten minste tien jaar een beroepsarbeid als zelfstandige hebben verricht, worden eventueel enkel de periodes van beroepsarbeid in hoedanigheid van zelfstandige ingevolgt artikel 31 samengeteld.

b) Het recht op kinderbijslag, dat overeenkomstig de Belgische wetgeving, in hoedanigheid van gewezen zelfstandige is erkend voor de personen die gedurende ten minste tien jaar een beroepsarbeid als zelfstandige hebben verricht, wordt niet beschouwd als een recht dat verkregen is ten gevolge van de uitoefening van een bij artikel 32, paragraaf 3 beoogde beroepsarbeid.

15. Het bepaalde bij dit Verdrag is niet van toepassing op de Belgische aanvullende regelingen noch op de toekomstige Zwitserse bondswetgeving betreffende de beroepsvoorzorg.

Dit Slotprotocol zal onder dezelfde voorwaarden en voor dezelfde tijd uitwerking hebben als het op heden afgesloten Verdrag, waarvan het integrerend deel uitmaakt.

Gedaan te Bern, op 24 september 1975, in tweevoud.

Voor het Koninkrijk België :

P. DE PAEPE,
Baron d'ANETHAN.

Voor de Zwitserse Bondsstaat :

H. HUERLIMANN,
C. MOTTA.